

Dönem : 22

Yasama Yılı : 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 840)

Kabahatler Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/993)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1073/1084

10.3.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 28.2.2005 tarihinde kararlaştırılan "Kabahatler Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Haksızlık oluşturan bir fiilin suç veya kabahat olarak tanımlanmasında, izlenen suç politikası etkili olmaktadır. Ancak, bir fiilin suç veya kabahat olarak tanımlanmasında, bunun esasen haksızlık ifade etmesi gerektiği hususu göz önünde bulundurulmalıdır. Esas itibarıyla haksızlık ifade etmeyen, hukuka aykırı olmayan bir fiil hiçbir surette suç veya kabahat olarak tanımlanamaz.

Haksızlıklar arasında bu yönde bir tasnif yapılması durumunda; bu tasnifte, hukuka aykırı olan fiilin ifade ettiği haksızlık içeriği esas alınmalıdır.

Bu bakımdan, esasen hukuka aykırı olan ve haksızlık ifade eden fiiller arasında suç veya kabahat olarak bir ayırım yapılması, bir nitelik farkı oluşturmamaktadır. Söz konusu tasnif, haksızlıklar arasındaki nicelik farkına dayanmaktadır. Bu tasnif, haksızlıklar arasında sadece bir işlem farklılığı doğurmaktadır.

Örneğin, suçlar kural olarak ancak kasten işlenebilirler. Eğer kanunda açıkça belirtilmişse, taksirle işlenen fiil de istisna olarak suç oluşturabilir. Buna karşılık, Tasarıda benimsenen sisteme göre, kabahat türünden haksızlıklar kural olarak hem kasten hem de taksirle işlenebilirler. Ancak, sadece kasten veya taksirle işlenebilen fiilin kabahat oluşturabileceği konusunda kanunda hüküm bulunabilir.

765 sayılı Türk Ceza Kanununun sistemine göre, failin cezalandırılabilmesi için, kabahat teşkil eden fiilin gerçekleşmiş olması yeterli sayılmıştır. Kabahat türünden bir suçun işlenmesi açısından failin kasten mi yoksa taksirle mi hareket ettiğinin araştırılmasına gerek yoktur (m. 45, f. 2). Objektif sorumluluk rejiminin benimsendiği 19 uncu yüzyıl ceza hukuku anlayışının bir ürünü olan bu düzenlemenin doğru olmadığını ifade etmek gerekir. Aslında bu düzenleme, kabahat türünden bir suç işleyen kişi aleyhine olan bir sonuç ortaya çıkarmaktadır. Şöyle ki, örneğin bir başkasının malvarlığına taksirle zarar verilmiş olması durumunda kişi cezalandırılmayacaktır. Çünkü, başkasının malvarlığına zarar verme (nası ızrar) suçu ancak kasten işlenebilir (m. 516). Buna karşılık,

kamu makamlarından gerekli izin alınmaksızın başkasına ait binanın duvarlarına afiş yapıştırmak, yazı yazmak gibi fiiller dolayısıyla failin cezalandırılabilmesi için kastının sabit olması gerekmektedir (m. 536).

Keza, suça teşebbüs cezalandırılabilir iken, Tasarıda benimsenen sisteme göre, kabahate teşebbüs kural olarak cezalandırılmamaktadır. Suça iştirakte suç ortakları arasında fail ve şerik (azmettiren veya yardım eden) ayırımı yapılmaktadır. Tasarıda benimsenen sisteme göre, kabahate iştirakte ise, tek tip fail sistemi kabul edilmiştir.

Tekerrür bakımından da suçlarla kabahatler arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır.

Kabahatleri suç olmaktan ve ceza kanunlarının kapsamı dışına çıkarma eğiliminin bir sonucu olarak; çeşitli hususlarda düzenleme getiren özel kanunlarda bazı fiiller karşılığında idarî yaptırımlar öngörülmektedir. Başka bir deyişle, bu fiiller, "idarî suçlar" olarak tanımlanmaktadır.

Bu fiiller karşılığında, genellikle parasal nitelikte bir yaptırım öngörülmektedir. Ancak, bu parasal yaptırım, bir ceza hukuku yaptırımı olan "adli para cezası" değil; idarî yaptırım olarak "idarî para cezası" niteliği taşımaktadır.

Belirtmek gerekir ki, her ikisi de belli bir miktar paranın kişiden alınıp Devlet Hazinesine intikalinden ibaret gibi görünürse de; adli nitelikteki para cezası ile idarî nitelikteki para cezası arasında, karar veren merci, yaptırımın infaz sureti, yaptırıma bağlanan kanunî neticeler bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır.

Örneğin, idarî nitelikte bir yaptırım olarak para cezasına, ceza muhakemesi süreci sonucunda mahkeme tarafından hükmedilmez; bu ceza, idarî görev yapan bir kişi veya kurul tarafından verilir. Bu cezalar, adli sicile kaydedilmez, ödenmediği takdirde hapse dönüştürülmez.

Idarî nitelikteki "para cezası", bir uyarı (ikaz) fonksiyonu gördüğü gibi, kamu açısından oluşmuş olan zararın giderilmesi amacına da hizmet edebilir. Bu nedenle, idarî para cezasının misli nitelikte olması mümkündür.

Özellikle ekonomik hayata ilişkin düzenlemeler kapsamında oldukça sık bir şekilde idarî nitelikte ceza yaptırımlarına yer verilmektedir. Bu bağlamda yürürlüğe konan kanunlarda veya kanun hükmünde kararnamelerde kazuistik hükümlere yer verilmektedir. Bu kazuistik düzenlemeler arasında bir sistem birliğinin varlığından söz edilemez. Bunlar arasında bir ahenksizlik hakim bulunmaktadır. Bu nedenle, idarî nitelikteki yaptırımlarla ilgili olarak genel bir kanuna ülkemiz açısından büyük bir ihtiyaç bulunmaktadır. Bu düşüncelerle hazırlanan bu Tasarıda, idarî yaptırımları gerektiren fiiller yani kabahatler açısından kanunilik ilkesi, zaman bakımından uygulama ve sorumluluk esasları, zamanaşımı, idarî yaptırımların hukukî niteliği, çeşitleri ve sonuçları, bu yaptırımların yerine getirilmesi rejimi gibi konular, bir sistematik çerçevesinde düzenlenmiştir.

Tasarı içeriğinde ayrıca, bazı özel kabahat tanımlarına yer verilmiştir. Bu kabahatlerden bir kısmını, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 1 Nisan 2005 tarihi itibarıyla yürürlükten kalkması dolayısıyla yaptırımsız kalan bazı kabahatler oluşturmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin idarî yaptırım gerektiren fiiller dolayısıyla hüküm içeren çeşitli kanunlardaki usule ilişkin düzenlemelerle ilgili olarak verdiği anayasaya aykırılık kararları karşısında; bu Kanun Tasarısında idarî yaptırım kararlarına karşı yargı yolu gibi konularda ayrıca düzenleme yapılmamıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde metninde, kabahat türünden haksızlıkların yaptırım altına alınmasıyla genel olarak toplum düzeninin, genel ahlâkın, genel sağlığın, çevrenin ve ekonomik düzenin korunmasının amaçlandığı belirtilmiştir. Bu amaca yönelik olarak Tasarıda kabahatlere ilişkin genel ilkeler, bu haksızlıklar karşısında uygulanabilecek idarî yaptırımların türleri ve sonuçları ile idarî yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Ayrıca, Tasarıda, 765 sayılı Türk Ceza Kanununda yer almasına rağmen, 5237 sayılı Kanunda suç olarak tanımlanmayan çeşitli haksızlıklar, anlaşılabilir ve hukuk tekniği bakımından uygulanabilir bir biçimde özel kabahatler olarak tanımlanmıştır. Ancak, belirtilmelidir ki, Tasarı kapsamında tanımlanan bu özel kabahatler, sınırlayıcı değildir.

Madde 2.- Madde metninde, genel olarak kabahate ilişkin bir tanım yapılmıştır. Bu tanımlamada, suç gibi kabahatin de bir haksızlık oluşturduğu vurgulanmıştır. Esas itibarıyla haksızlık oluşturan bir fiilin suç veya kabahat olarak tanımlanmasında, izlenen suç politikası etkili olmaktadır. Haksızlıklar arasında bu yönde yapılan tasnifte, hukuka aykırı olan fiilin ifade ettiği haksızlık içeriği esas alınmaktadır.

Esasen hukuka aykırı olan ve haksızlık ifade eden fiiller arasında suç veya kabahat olarak bir ayırım yapılması, bir nitelik farkı oluşturmamaktadır. Söz konusu tasnif, haksızlıklar arasındaki nicelik farkına dayanmaktadır.

Madde 3.- Özel kanunlarda çeşitli fiiller karşılığında idarî yaptırımlar öngörülürken; çoğu zaman, bu yaptırımların yerine getirilmesi, bunlara bağlanan hukukî sonuçlar, zamanaşımı, tekerür, özellikle idarî para cezası türündeki yaptırımın yerine getirilmesi, bu suretle oluşan mali kaynağın kullanılma biçimi gibi hususlarda da kazuistik hükümlere yer verilmektedir.

Sistemden yoksun bu kazuistik düzenlemelerin önüne geçebilmek bakımından, ayrıca hukuk uygulamasında birliği ve hukuk güvenliğini sağlamak için; özel kanunlarda sadece kabahat türünden fiillerin tanımlanması ve bu fiiller karşılığında öngörülen idarî yaptırımların belirlenmesiyle yetinilmelidir.

Bu itibarla, Tasarıda belirlenen genel ilkelerin, özel kanunlarda tanımlanan kabahatler hakkında da uygulanmasının temin edilmesi gerekmektedir.

Madde 4.- Madde metninde, suçta kanunilik ilkesine nazaran, kabahatler açısından daha esnek bir sistem kabul edilmiştir. Buna karşılık, ikinci fıkrada, idarî yaptırımlar açısından, cezada kanunilik ilkesine paralel bir hükme yer verilmiştir.

Madde 5.- Maddenin birinci fıkrasında, zaman bakımından uygulama ile ilgili olarak yeni Türk Ceza Kanununun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanabileceği vurgulanmıştır. Ancak, idarî yaptırımların yerine getirilmesi bakımından derhal uygulama kuralı kabul edilmiştir.

İkinci fıkrada, zaman bakımından uygulama kurallarının uygulanmasıyla ilgili sınırlayıcı bir hükme yer verilmiştir. Buna göre, kabahatin ne zaman işlendiğini belirleme açısından, neticenin meydana geldiği zaman değil, münhasıran fiilin gerçekleştiği zaman dikkate alınmalıdır.

Madde 6.- Madde metninde, kabahatler açısından yer bakımından uygulama ile ilgili olarak yeni Türk Ceza Kanununun 8 inci maddesi hükmüne atıfta bulunulmuştur. Böylece, bu Tasarı hükümlerinin kural olarak ancak Türkiye Cumhuriyeti Devletinin egemenlik alanında işlenen kabahatler açısından uygulanabileceği kabul edilmiştir. Buna karşılık, istisna olarak, ilgili kanunda belli bir kabahatin yurt dışında işlenmesi halinde dahi Türkiye'de idarî yaptırım uygulanabileceğine dair hüküm bulunabilir.

Madde 7.- Madde metninde, kabahatin hem icraî hem de ihmali davranışla işlenebileceği hususuna açıklık getirilmiştir. Ancak, suçlarda olduğu gibi, ihmali davranışla işlenmiş kabahatin varlığı için, kişi açısından belli bir icraî davranışta bulunma hususunda hukakî yükümlülüğün varlığına vurgu yapılmıştır.

Madde 8.- Madde metninde, tüzel kişi hakkında da kabahat dolayısıyla idarî yaptırım ve bu bağlamda idarî para cezası uygulanabileceği kabul edilmiştir. Yeni Türk Ceza Kanununun sisteminde tüzel kişi hakkında suç dolayısıyla ceza yaptırımı uygulanamaz. Buna karşılık, idarî para cezasının niteliği ve amacının farklılığı dolayısıyla, bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenen kabahat nedeniyle bu tüzel kişiye de idarî para cezası verilebilecektir.

Tüzel kişi hakkında idarî yaptırım uygulanabilmesi, organ veya temsilci sıfatıyla tüzel kişi adına hareket eden ya da tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde istihdam edilen kişi hakkında da idarî yaptırım uygulanmasına engel teşkil etmez. Bu durumda tüzel kişi ile gerçek kişilere verilen idarî para cezasının tahsili açısından müteselsil sorumluluk da kabul edilemez. İdarî para cezası, bir ceza hukuku yaptırımı niteliği taşımamakla birlikte; bir kamu hukuku yaptırımı olması dolayısıyla ve uygulanmasıyla güdülen amacın gerçekleşebilmesi için ancak hakkında uygulanan kişi üzerinde etkili olabilmelidir. Bu bakımdan, Tasarının sisteminde, işlenen kabahat nedeniyle verilen idarî para cezası ile ilgili olarak müteselsil sorumluluk kabul edilmemiştir.

Maddenin bir ve ikinci fıkraları hükümlerinde bu düşünceler esas alınmıştır.

Üçüncü fıkraya göre, suçlardan farklı olarak, iştirak ilişkisinde tek tip faillik sisteminin benimsendiği kabahatlerde, özel faillik niteliğini taşıyan kişinin yanı sıra, bu niteliği taşımayan kişi de, fail olarak sorumlu tutulacaktır.

Dördüncü fıkrada, organ veya temsilci sıfatıyla ya da hizmet ilişkisine dayanarak gerçekleştirilen fiiller açısından özel bir düzenlemeye yer verilmiştir. Buna göre, organ veya temsilcilik ya da hizmet ilişkisinin dayanağını oluşturan işlem herhangi bir nedenle bîlahare hukuka aykırı bulunarak iptal edilebilir. Ancak, buna rağmen iptal öncesinde gerçekleştirilen kabahatler açısından bu madde hükümlerine göre idarî yaptırım sorumluluğu devam eder.

Madde 9.- Suçlar kural olarak ancak kasten işlenebilirler. Ancak, kanunda açıkça belirtilmiş olması halinde, taksirle işlenen fiil de istisna olarak suç oluşturabilir.

Buna karşılık, Tasarıda benimsenen sisteme göre, kabahat türünden haksızlıklar kural olarak hem kasten hem de taksirle işlenebilir. Ancak, sadece kasten veya taksirle işlenebilen fiilin kabahat oluşturabileceği konusunda kanunda hüküm bulunabilir.

Fakat, Tasarının sisteminde, kabahatler açısından da idarî ceza sorumluluğunun kabulü yani idarî para cezasına karar verilebilmesi için, fiili işleyen gerçek kişinin en azından taksire dayalı kusurunun varlığı gerekir. Başka bir deyişle, kabahatler bakımından objektif sorumluluk kabul edilmemiştir.

Madde 10.- Madde metninde, yeni Türk Ceza Kanununun hata hallerine ilişkin hükümlerinin ancak kasten işlenen kabahatler açısından ya da kabahatin kasten işlenmesi haliyle ilgili olarak uygulanabileceği kabul edilmiştir.

Madde 11.- Madde metninde, fiili işlediği sırada onbeş yaşını doldurmamış çocuğa ya da işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan akıl hastasına idarî para cezası verilemeyeceği belirtilmiştir.

Madde 12.- Madde metninde, Türk Ceza Kanununun hukuka uygunluk nedenleriyle kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlerine ilişkin hükümlerinin kabahatler açısından da uygulanabileceği kabul edilmiştir. Ancak, Tasarıda aksine hüküm bulunan haller saklı tutulmuştur.

Türk Ceza Kanununun hukuka uygunluk nedenlerine ilişkin hükümleri, hakkın kullanılması, görevin yerine getirilmesi, meşru savunma ve ilgilinin rızası olmak üzere dört ana grupta toplanabilir. Kusurluluğu etkileyen nedenlere ilişkin hükümleri ise, kusurluluğu azaltan veya ortadan kaldıran nedenler olarak iki gruba ayrılabilir. Maddenin düzenlemesine göre, hukuka uygunluk nedenleri ile zorunluluk hali, cebir veya tehdit etkisinde olma, hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi gibi kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlerin varlığı halinde, idarî para cezasına karar verilemeyecektir. Ancak, yaş küçüklüğü ve akıl hastalığı ile ilgili olarak Tasarıda ayrı hükümlere yer verilmiş olması dolayısıyla, Türk Ceza Kanununun bu hallere özgü hükümleri kabahatler açısından uygulanamayacaktır. Keza, Türk Ceza Kanununun örneğin haksız tahrik gibi kusurluluğu azaltan nedenlere ilişkin hükümleri, kabahatler açısından uygulanamayacaktır.

Madde 13.- Madde metninde, kabahatlere teşebbüsün kural olarak cezalandırılmayacağı kabul edilmiştir. Ancak, belli bir kabahate teşebbüsün de cezalandırılacağı konusunda ilgili kanunda hüküm bulunan haller saklı tutulmuştur. Bu hallerde Türk Ceza Kanununun teşebbüse ve gönüllü vazgeçmeye ilişkin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 14.- Maddenin birinci fıkrasında, kabahatlere iştirak haliyle ilgili olarak tek tip fail sistemi kabul edilmiştir. Kabahatin işlenişine iştirak eden kişiler arasında fail ve şerik (azmettiren veya yardım eden) ayrımı gözetilmemiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, bağlılık kuralının özgü suçlardaki fonksiyonu kabahatler bakımından kabul edilmemiştir. Özel faillik niteliğini taşıyan kişinin işlediği kabahate bu niteliği taşımayan kişinin iştirak etmesi halinde, bu kişi de fail olarak idarî para cezası ile cezalandırılacaktır.

Üçüncü fıkrada, kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığının gerekli ve yeterli olduğu kabul edilmiştir. Bunun sonucu olarak, kabahatin işlenişine iştirak eden kişilerden birinin, örneğin kusur yeteneğinin olmaması, diğer ortakların idarî para cezası ile cezalandırılmasını engellemez.

Herhangi bir kişi açısından kabahat oluşturan fiil, özel faillik niteliğini taşıyan bir başkası açısından suç oluşturabilir. Maddenin dördüncü fıkrası, bu hallere özgü ve fakat sadece iştirakle ilgili bir hüküm içermektedir. Kişi, kendisi açısından kabahat oluşturan fiili tek başına işlemiş olsaydı, kabahatten dolayı hakkında idarî para cezası verilecekti; ancak, özel faillik niteliğini taşıyan bir kişi ile birlikte bu fiili işlemiş olduğu için, artık hakkında idarî para cezası değil, özel faillik niteliğini taşıyan kişinin işlemiş bulunduğu suça iştiraktan dolayı Türk Ceza Kanununun iştirake ilişkin hükümlerine göre hapis veya adli para cezasına hükmolunacaktır.

Madde 15.- Maddenin birinci fıkrasında, Türk Ceza Kanununun farklı neviden fikri içtima ilişkili hükümlerine paralel bir düzenleme yapılmıştır. Ancak, bu hüküm, sadece idarî para cezaları açısından uygulanabilir. Bu itibarla, bir fiille gerçekleştirilen birden fazla kabahatten her biri açısından idarî para cezası dışında başka idarî yaptırımlar öngörülmüş ise, bu yaptırımların hepsine birden karar verilir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Türk Ceza Kanununun zincirleme suça ilişkin hükümlerinin kabahatler açısından uygulanamayacağı vurgulanmıştır. Bir kabahatin birden fazla işlenmesi durumunda gerçek içtima hükümlerine göre, her bir fiille ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezasına karar verilecektir.

Bir fiil, bazı durumlarda hem suç hem de kabahat oluşturabilir. Maddenin üçüncü fıkrası, bu hallere özgü ve fakat sadece içtima ile ilgili bir hüküm içermektedir. Bu gibi durumlarda kişi hakkında sadece suçtan dolayı ceza veya güvenlik tedbirine hükmedilebilecektir; fiilin kabahat oluşturması dolayısıyla ayrıca idarî yaptırım uygulanamayacaktır. Böylece, "non bis in idem" kuralına suçlarla kabahatler arasında da geçerlilik tanınmıştır. Ancak, suçtan dolayı ceza veya güvenlik tedbirine hükmedilemeyen hallerde, kabahat dolayısıyla yaptırım uygulanabilecektir.

Madde 16.- Maddenin birinci fıkrasında, kabahatler karşılığında uygulanacak idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirler olarak iki ana gruba ayrılmıştır. İkinci fıkrada ise, idarî tedbirler olarak mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda belirtilen diğer tedbirler olarak ifade edilmiştir. İlgili kanunlarda yer alan tedbirlerin çeşitliliği karşısında, bunların sınırlayıcı bir şekilde sayılmasından sarfınazar edilmiştir.

Türk Ceza Kanununda müsadere, suç karşılığında bir güvenlik tedbiri olarak düzenlenmiştir. Buna karşılık Tasarıda, kavram kargaşasına neden olmamak için, kabahatlerle bağlantılı olarak müsadere kavramı yerine, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ifadesi kullanılmıştır. Bu yaptırımın konusunu oluşturan eşya ve sair malvarlığı değerinin mülkiyetinin Devlete veya sair bir kamu kurum ve kuruluşuna geçmesi söz konusu olabileceği için, mülkiyetin Devlete geçirilmesi ifadesi değil, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ifadesi benimsenmiştir.

Madde 17.- Madde metninde, idarî para cezasına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Birinci fıkrada, idarî para cezasının maktu veya nispi olabileceği kabul edilmiştir. İkinci fıkrada, idarî para cezasının, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebileceği öngörülmüştür. Bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken, işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumunun birlikte göz önünde bulundurulacağı belirtilmiştir.

Üçüncü fıkrada, idarî para cezasının, Devlet Hazinesine ödeneceği kabul edilmiştir. Bu hükümle, çeşitli mevzuatta yer alan idarî para cezasının münhasıran ilgili kamu kurum ve kuruluşunun geliri olduğu yönündeki düzenlemelerin oluşturduğu sakıncanın giderilmesi amaçlanmıştır.

Keza üçüncü fıkrada metninde, idarî para cezasının belli koşullarda taksitle ödenmesine imkân tanıyan bir düzenleme yapılmıştır.

Dördüncü fıkrada, idarî para cezalarının tahsiline ilişkin rejim belirlenmiştir.

Beşinci fıkrada, tekerrür hükümlerinin uygulanması açısından önem taşıması dolayısıyla, ilgili mal memuru tarafından idarî para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren belli bir süre zarfında durumun ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirilmesi gerektiği yönünde düzenleme yapılmıştır.

Altıncı fıkrada, idarî para cezasının bu hususta karar veren kamu görevlisi tarafından da tahsil edilebilmesine imkân tanıyan bir düzenleme yapılmıştır. Ancak, bunun için, hakkında idarî para cezası verilen kişinin rızasının olması gerekir.

Yedinci fıkrada, idarî para cezasına ilişkin tutanak içeriğinde yer alması gereken bilgilerle ilgili düzenleme yapılmıştır.

Maddenin son fıkrasında ise, kanunlarda öngörülen idarî para cezası miktarlarının enflasyondan etkilenmesi halinde yeniden belirlenmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır. Ancak, bu hüküm, niteliği itibarıyla nispi idarî para cezaları açısından uygulanamaz.

Madde 18.- Madde metninde, bir idarî tedbir olarak mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımına ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi tedbirine ancak ilgili kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir. Müsadereden farklı olarak, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, idarî nitelikte bir karardır. Bu tedbirin konusunu, ancak kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşya oluşturabilir.

İkinci fıkrada, bu tedbire karar verilmesinin belli bir süre geciktirilebileceği koşullar belirlenmiştir. Kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşya, fail tarafından örneğin yurda sokulmadan belli bir süre içinde başka bir ülkeye götürülüp kullanıldığı, kullanılamaz hale getirildiği veya sahibine iade edildiği takdirde mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilebilecektir.

Üçüncü fıkrada, mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilmeden önce, kamu görevlileri tarafından eşya üzerinde kısa süreli elkoyma tedbirine başvurma imkânı tanıyan bir düzenleme yapılmıştır.

Dördüncü fıkrada, bu tedbirin konusunu oluşturan eşyanın mülkiyetinin, kanunda açık hüküm bulunan hallerde ilgili kamu kurum ve kuruluşuna, aksi takdirde Devlete geçeceği kabul edilmiştir.

Beşinci fıkradaki düzenlemeyle mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararının, bir idarî tedbir niteliğinde yaptırım olduğu vurgulanmıştır.

Altıncı fıkrada kaim değer mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilebileceği kabul edilmiştir. Kaim değer kavramından ne anlaşılması gerektiği hususuyla ilgili olarak Türk Ceza Kanununun eşya ve kazanç müsaderesine ilişkin madde metinleri ve gerekçelerine bakılmalıdır.

Son fıkrada, mülkiyeti kamuya geçirilen eşyanın imhasına ilişkin koşul belirlenmiştir.

Madde 19.- Çeşitli kanunlarda idarî yaptırımı gerektiren fiiller bağlamında, meslek ve sanatın yerine getirilmemesi, işyerinin kapatılması, ruhsat ve ehliyetin geri alınması gibi yaptırımlara belli bir süre için karar verilebileceğine dair hükümler bulunmaktadır. Dikkat edilmelidir ki, bu yaptırımlara, meslek ve sanatın yerine getirilmesinin, işyerinin çalışmasının veya ruhsat ve ehliyete dayanarak faaliyette bulunulmasının bir tehlike oluşturmaması aranmamaktadır. Bu bakımdan belirlenen yaptırımlar, ilgili kanunlarda bir idarî tedbir olarak değil, bir idarî ceza olarak öngörülmüşlerdir.

Meslek ve sanatın yerine getirilmesinin, işyerinin çalışmasının veya ruhsat ve ehliyete dayanarak faaliyette bulunulmasının genel güvenlik, genel sağlık veya genel ahlak açısından zararlı ve hatta tehlikeli olması dolayısıyla uygulanması halinde, belirtilen yaptırımların bir idarî tedbir niteliğinde oldukları kuşkusuzdur.

Befirli bir süre için uygulanmaları ve bu nedenle idarî ceza niteliğini taşımaları dolayısıyla; söz konusu yaptırımlar, bu Tasarıda benimsenen idarî yaptırım sistemiyle bağdaşmamaktadırlar.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, özel kanunlarda yer alan belli bir süre için bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi, işyerinin kapatılması, ruhsat ve ehliyetin geri alınması gibi yaptırımların ceza sorumluluğunun şahsiliği kuralıyla bağdaştığını söylemek de her zaman mümkün değildir. Örneğin çalışmasının herhangi bir zarar veya tehlike ifade etmemesine rağmen, işyerinin kapatılması, geçimini bu işten sağlayan kişilerin belli bir süre de olsa, işsiz kalmasını sonuçlayacak ve bu işyerinde sunulmakta olan hizmetten başkalarının yararlanmasını engelleyecektir.

Genel bir kanun niteliğinde olan bu Tasarının kanunlaşması halinde, ilgili kanunlarda yer alan bu yaptırımların etkisiz kalmasının uygulamamız açısından ortaya çıkarılabileceği muhtemel sakıncaları giderebilmek için bu madde hükmü kabul edilmiştir. Ancak, bilahare, bu kanunlardaki idarî yaptırım rejimlerinin bu Tasarıda benimsenen genel kurallarla uyumunun sağlanması gerekmektedir.

Madde 20.- Madde metninde, kabahat dolayısıyla soruşturma zamanaşımı süreleri ve sonuçlarına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 21.- Madde metninde, kabahat dolayısıyla karar verilen yaptırımların yerine getirilmesi zamanasını süreleri ve sonuçlarına ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 22.- Madde metninde, kabahatlerde tekrür düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre, kabahatler açısından tekrür hükümleri aynı kabahatin tekrar işlenmesi halinde uygulanabilir.

Bir kabahate ilişkin idarî para cezası verildikten sonra, aynı kabahatin tekrar işlenmesi halinde, tekrar işlenen kabahat dolayısıyla verilen idarî para cezasının artırılması öngörülmüştür.

Üçüncü fıkrada, tekrür hükümlerinin uygulanması bakımından bir süre sınırlaması getirilmiştir.

Madde 23.- Madde metninde, idarî yaptırımlarla ilgili olarak karar verme yetkisine ilişkin genel bir düzenleme yapılmıştır.

Madde 24.- 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü şöyledir:

"Yetkili makamlar tarafından adli işlemler dolayısıyla ya da kamu güvenliği ve kamu düzeni veya genel sağlığın korunması düşüncesiyle kanun ve nizamlara aykırı olmayarak verilen bir buyruğu dinlemeyen veya bu yolda alınmış bir önleme uymayan kimse, eylem ayrı bir suç oluşturmadığı takdirde, üç aydan altı aya kadar hafif hapis ve bin liradan üçbin liraya kadar hafif para cezasıyla cezalandırılır."

Söz konusu kabahatin oluşabilmesi için;

a) Yetkili makamlar tarafından hukuka uygun bir biçimde verilmiş bir buyruk olmalıdır,

b) Bu buyruk, "adli işlemler dolayısıyla ya da kamu güvenliği ve kamu düzeni veya genel sağlığın korunması düşüncesiyle" verilmelidir,

c) Bu buyruk, usulen ilân edilmelidir.

Keza, bu madde hükmünün uygulanabilmesi için kanunda açık hüküm bulunması gerekmektedir. Başka bir deyişle, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bu maddeye istinaden yaptırım uygulanabilir.

Nitekim, Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 12/11/1973 tarihli ve 333/705 sayılı Kararı ve pek çok özel daire kararlarında da açıklandığı gibi, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesinin uygulanabilmesi için, özel yasalardan birinde bu maddeye göre cezalandırılacağına hükme bağlanmış olması ve eylemin bütün unsurlarıyla birlikte açıklanması ve ayrıca, kanun ve nizamlara aykırı olmayarak yetkili makamlarca verilen bir buyruğun "kamu güvenliği", "kamu düzeni", "genel sağlığın korunması" amacıyla veya "adli işlemler dolayısıyla" verilmiş olduğunun açıkça anlaşılması gerekmektedir.

Bu düşünceyle ki, pek çok kanunda, bu konuda açık hükümlere yer verilmiştir. Nitekim, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C ve 32/Ç maddelerinde, il ya da ilçe sınırları içinde, huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanmasının ve önleyici kolluk yetkisinin vali ya da kaymakamın ödevlerinden olduğu, anılan amirlerin bunları sağlamak için gereken karar ve önlemleri alacağı; alınan ve ilan olunan karar ve önlemlere uymayanlar hakkında aynı Kanunun 66 ncı maddesinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Anılan 66 ncı maddede ise: "...en büyük mülkiye amirleri tarafından kanunların verdiği yetkiye istinaden itihaz ve usulen tebliğ veya ilan olunan karar ve tedbirlerin tatbik ve icrasına muhalefet eden veya müşkülât gösterenler veya riayet etmeyenler hakkında, hareketi ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde, Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesi uygulanır" denilmektedir.

Ayrıca, işaret etmek gerekir ki; 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesinde sözü edilen "kamu güvenliği ve kamu düzeni" kavramları, idare ve anayasa hukukundaki anlamlarına göre, daha dar bir anlam taşımaktadırlar. (Anayasa Mahkemesinin 28/1/1964 tarihli ve E.1963/128, K.1964/8 ve Ceza Genel Kurulunun 10/1/1969 tarihli ve 528/471 sayılı kararları).

Madde metninde kullanılan "kamu güvenliği" "kamu düzeni", "genel sağlığı koruma", "adli işlemler dolayısıyla olma" koşulları, hukuka uygun olarak verilen emirle, bu koşullar arasında bağlantı kurmak için kullanılmıştır.

Madde 25.- Çocukların, beden veya ruh bakımından kendini idare edemeyecek durumda bulunan kimselerin dilencilikte araç olarak kullanılması fiili, ceza hukuku bakımından suç olarak düzenlenmiştir. Türk Ceza Kanununa göre, ayrıca bu suç, bir örgüt faaliyeti çerçevesinde de işlenebilir ve bu durumda hapis cezası bir kat artırılır.

Burada ise, çocukların, fiziksel veya zihinsel engellilerin dilencilikte araç olarak kullanılması söz konusu olmayıp, bizatihi dilencilik fiili kabahat olarak cezalandırılmaktadır. Böylece, başkalarının merhamet ve acıma duygularının istismarı engellenmek istenmektedir.

Dilencilik dolayısıyla idarî para cezasına karar verme yetkisi hem kolluğa hem de belediye zabıta görevlilerine aittir. Kolluğun ve belediye zabıta görevlilerinin yetki alanı bakımından herhangi bir ayırımı gidilmemiş olup, görev alanlarına giren yerlerde, bunlar bakımından yarışan bir yetki hali söz konusudur. Bu kişiler aynı zamanda, dilencilikten elde edilmiş bulunan gelire de elkoyma yetkisine sahiptir. Ancak elkonulan bu gelirin bir idarî tedbir olarak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verme yetkisi mülki amire veya belediye encümenine aittir. Gelire kolluk elkoymuş ise mülki amir, belediye zabıtası elkoymuş ise belediye encümeni mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verecektir.

Madde 26.- Kumar, kazanç amacıyla icra edilen ve kâr ve zararın talihe bağlı olduğu oyunları ifade etmektedir. Bu bağlamda kumar oynanması için yer ve imkân sağlanması, Türk Ceza Kanununda suç olarak tanımlanmıştır.

Tasarımın bu maddesinde ise, kumar oynanması, bir kabahat olarak tanımlanmış, karşılığında idarî para cezası ve ayrıca, kumardan elde edilen kazancın mülkiyetinin idarî yaptırım olarak kamuya geçirilmesi öngörülmüştür.

Kumar dolayısıyla idarî para cezasına ve bu suretle elde edilen gelire elkonulmasına karar verme yetkisi sadece kolluğa ait bulunmaktadır. Elkonulan gelirin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ise mülki amir karar verebilecektir.

Madde 27.- Bu hükmün uygulanabilmesi için, sarhoş olan kişinin, başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde davranışlarda bulunması gerekir. Bunun için, davranışın umuma açık yerlerde gerçekleşmiş olması gerekmez. Örneğin kendi evinde, diğer aile bireylerinin veya komşuların huzur ve sükununu bozucu davranışlar da bu kapsamda değerlendirilmek gerekir.

Kolluk görevlileri tarafından, bu durumdaki kişiye idarî para cezası verileceği gibi, sarhoşluğun etkisi geçinceye kadar da kişi kontrol altında tutulur. Böylece, başkalarının huzur ve sükununu bozucu davranışların sürdürülmesi engellenecektir.

Madde 28.- Bu madde hükmüyle kişilerin huzurlu ve sakin bir çevrede yaşama hakkını ihlâl niteliğindeki davranışlar kabahat olarak tanımlanmış ve karşılığında idarî yaptırım öngörülmüştür.

Ticarî bir işletmenin faaliyeti çerçevesinde bu fiilin işlenmesi halinde, işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye verilecek idarî para cezası daha ağır olacaktır.

Bu fiiller dolayısıyla idarî para cezasına karar verme yetkisi, kolluk ve belediye zabıtası görevlilerine tanınmıştır.

Madde 29.- Toplumun bütün bireylerinin kullanımına tahsis edilmiş bulunan meydan, cadde, sokak, kaldırım gibi mekanların herhangi bir biçimde işgal edilmesi, ancak, yetkili makamların açık ve yazılı bir izni ile mümkün olabilir. Böyle bir izin olmaksızın, örneğin araç park etmek, seyyar satıcılık yapmak, sergi açmak, gösteri yapmak gibi çeşitli yollarla bu mekanların işgal edilmesi halinde, belediye zabıta görevlileri tarafından ilgili kişiler hakkında idarî para cezası verilmesi gerekmektedir.

Keza, belirtilen yerlere yetkili makamların açık ve yazılı izni olmaksızın inşaat malzemesi yükülmesi de, maddenin ikinci fıkrasında daha ağır idarî para cezasını gerektiren bir kabahat olarak tanımlanmıştır.

Madde 30.- Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında her türlü tütün mamulü tüketimi yasaktır. Bu yasağa aykırı hareket edilmesi halinde, ilgili idarî birim amirinin yetkili kıldığı kamu görevlileri idarî para cezası verebileceklerdir. Böylece, kolay işletilebilecek etkili bir sistem öngörülmüştür.

Özel hukuk kişilerine ait binalarda ise, ancak belirli şartlarda yaptırım öngörülebilmektedir. Tütün mamulü tüketimi kapalı alanda olacak; bu alanlarda tütün mamulü tüketilemeyeceğine dair açık bir işaret yer alacak ve bu konuda bir şikâyet bulunacaktır. Şikâyet üzerine, en yakın kolluk birimi idarî para cezası verme konusunda yetkilidir.

Her türlü toplu taşıma aracında geçerli olan bu yasağa aykırı hareket edilmesi cezalandırılmaktadır. Kamuya ait toplu taşıma araçlarında ceza verme yetkisi, ilgili idarî birim amirinin yetkili kıldığı kamu görevlisine ait olabilecektir. Kabahatin özel hukuk kişileri tarafından işletilen toplu taşıma araçlarında işlenmesi halinde ise, fiil gerçekleşikten sonra ilk uğranılan kolluk biriminin yetkilileri bu konuda idarî para cezası vermeye yetkili kılınmıştır.

Madde 31.- Hayvanlara eziyet edilmesi bir kabahat olarak öngörülmüştür. Ayrıca, bu kabahat dolayısıyla para cezasına ve muhafaza altına almaya muhtar da yetkili kılınmak suretiyle, ülkenin her tarafında bu hükmün uygulanabilmesi amaçlanmıştır. Özel mülkiyete konu olan hayvan muhafaza altına alınabileceği gibi, sahibinin hayvan üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün gereklerine uygun davranamayacağını beklediği hallerde, hayvanla ilgili olarak mülkiyetin kamuya geçirilmesine de karar verilebilecektir. Hayvanın muhafaza altına alınmasına karar verildiğinde, muhafaza ve bakım için bir başkasına verilebileceği gibi, muhafaza ve bakım masrafları da hayvanın sahibinden tahsil edilebilecektir.

Bu kabahat dolayısıyla para cezasına ve muhafaza altına almaya; muhtar, kolluk veya belediye zabıta görevlileri yetkilidir. Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ise ancak mülkî amir veya belediye encümeni karar verebilmektedir.

Madde 32.- Kamu görevinin gereği gibi ifa edilebilmesi için, herhangi bir kamu göreviyle ilişkili olarak, kişiler, gerektiğinde, kimlik ve adresleriyle ilgili bilgileri kamu görevlilerine vermekle yükümlüdür. Bu bilgileri vermektan kaçınan ya da bu konularda gerçeğe aykırı bilgi verenler hakkında, bilgiyi soran kamu görevlisi tarafından idarî para cezasına karar verilecektir.

Kimliği konusunda bilgi vermediği veya yanlış bilgi verdiği için asıl kimliği belirlenemeyen kişi, kimliğinin belirlenemesi amacıyla tutulabilecek, gözaltına alınabilecek ve gerektiğinde tutuklanabilecektir. Kamu görevlisi tarafından tutulan kişi, Cumhuriyet savcısı tarafından gözaltına alınabilecektir. Gözaltı süresi dolmasına rağmen kimliği belirlenemeyen kişinin, bu amaçla sulh ceza hâkimi tarafından tutuklanmasına karar verilecektir. Burada ceza muhakemesi amacıyla başvuru bir koruma tedbirleri söz konusu olmadığından, bu tedbirler için aranan bütün şartlar aranmayacaktır. Ancak bu tedbirlere başvurmaya karar verme yetkisi ve usulü bakımından Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanacaktır. Örneğin, kişi özgürlüğü kısıtlanması söz konusu olduğundan, gözaltına almaya Cumhuriyet savcısı, tutuklamaya ise sulh ceza hâkimi karar verecek, gözaltı süresine uyulacaktır. Buna karşılık, buradaki amaç farklı olduğundan, gözaltı ve tutuklama için aranan nedenler ve şartlar burada aranmayacaktır. Kişinin kimliği belirlenir belirlenmez, özgürlüğü kısıtlayıcı işleme son verilecektir.

Madde 33.- Medenî bir toplumda, meydan, cadde, sokak gibi toplumu oluşturan bütün fertlerin kullanımına ait alanların temiz ve yaşanılır bir halde bulundurulması gerekmektedir. Bu nedenle, evsel ve bireysel atık ve artıklar ancak bunların toplanmasına ve depolanmasına özgü yerlere

birakılabilirler. Bu yükümlülük aynı zamanda, bu tür atık ve artıkların toplanacağı ve depolanacağı yerlerin varlığını ve ulaşılabilir olmasını zorunlu kılmaktadır.

Fiilin yemek pişirme ve servis yerlerinde işlenmesi halinde daha ağır idarî para cezası öngörülmektedir.

Üçüncü fıkrada, hayvan kesimine tahsis edilen yerler dışında hayvan kesilmesi veya kesilen hayvan atıklarını sokağa veya kamuya ait sair bir alana bırakılması, ayrı bir kabahat olarak tanımlanmıştır.

Dördüncü fıkrada, inşaat atık ve artıklarının bunların toplanmasına ve depolanmasına özgü yerler dışına atılması ayrı bir kabahat olarak tanımlanmıştır. Bu kabahat karşılığında idarî para cezasından ayrı olarak, atık ve artıkların bulunduğu yerden kaldırılması dolayısıyla yapılan giderlerin de ilgili kişiden tahsil edilmesi öngörülmüştür.

Beşinci fıkrada, kullanılamaz hale gelen veya ihtiyaç fazlası ev eşyasını bunların toplanmasına ilişkin olarak belirlenen günün dışında sokağa veya kamuya ait sair bir yere bırakan kişi de cezalandırılmaktadır. Ancak, bu fıkra hükmünde belediyelere bir yükümlülük getirilmektedir. Buna göre, her yıl, örneğin ocak, mayıs, eylül ayının belirli bir günü gibi, yılın çeşitli günlerinde ve yılda en az üç kez olmak üzere, belediyeler tarafından, bu tür eşyanın toplanma günleri önceden belirlenerek uygun araçlarla halka duyurulacaktır. Ancak bu günlerde belli bir saate kadar ev eşyası dışarıya bırakılabilecektir.

Kullanılamaz hale gelen motorlu kara veya deniz nakil araçlarını ya da bunların mütemmim cüzlerini sokağa veya kamuya ait herhangi bir yere bırakan kişiye de bu fiilinden dolayı idarî para cezası verilecektir.

Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezası verme yetkisi belediye zabıta görevlilerine aittir. Ancak ilgilinin bu kabahatler dolayısıyla meydana gelen kirliliği derhal yok etmesi halinde idarî para cezası verilmeyebilir. Böylece söz konusu madde kapsamında özel bir etkin pişmanlık hükmüne yer verilmiştir.

Madde 34.- Toplumun tüm bireylerinin kullanımına tahsis edilmiş bulunan meydan ve parklara, cadde veya sokak kenarlarındaki kamuya ait duvar veya alanlara; yetkili makamlardan açık ve yazılı bir izin alınmadıkça, bez, kağıt ve benzeri afiş veya ilân asılması, bu madde hükmü ile kabahat olarak tanımlanmıştır. Görüntü kirliliği oluşturan bu şeyler, özel kişilere ait alanlara da, ilgisinin rızası bulunmadıkça asılamaz. Doğal olarak, bu tür afiş ve ilânlar tek nüsha olamayacağından, aynı içerikte olmak kaydıyla, sayısı ne kadar olursa olsun, bütün afiş ve ilânlar tek fiil olarak kabul edilmektedir. Böylece, birinci fıkra hükmünde özel bir içtima hükmüne yer verilmiştir.

Yetkili makamdan verilen izne dayalı olarak afiş ve ilân asılması durumunda, fiil hukuka uygun olacaktır. Ancak bunun sağlıklı kontrolü için izin yazısında afiş ve ilânın asılacağı zaman dilimi açıkça gösterilmelidir. İzinde gösterilen sürenin sonunda afiş ve ilânların, izin alan kişi tarafından derhal toplatılmaması, kabahat oluşturmaktadır. İlgilisi tarafından toplanmadığı için, bu afiş ve ilânların kamu adına toplatılması halinde, ayrıca toplatma masrafı da tahsil edilir.

Seçim döneminde afiş ve ilân asılması hususu seçim mevzuatında özel olarak düzenlendiğinden, bu hüküm bakımından kapsam dışı bırakılmıştır.

Madde 35.- Ruhsatsız olarak bulundurulmuş av tüfeğini, maddede belirtilen yerlerde görünür bir şekilde taşınması kabahat olarak tanımlanmış ve karşılığında idarî para cezası öngörülmüştür.

Madde 36.- Yürürlük maddesidir.

Madde 37.- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No : 1/993

Karar No: 72

23.3.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 10.3.2005 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Kabahatler Kanunu Tasarısı" Komisyonumuzun 15.3.2005 tarihli 14 üncü birleşiminde görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edilmiş, ancak maddelerin ayrıntılı bir biçimde incelenerek düzenlenmesi için üç kişilik bir alt komisyona havale edilmiştir.

Tasarı, Komisyonumuzun 22.3.2005 tarihli 15 inci birleşiminde, Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı temsilcileriyle Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Usul Hukuku öğretim üyelerinin de katılmalarıyla alt komisyonca hazırlanan metin esas alınarak incelenip görüşülmüş, maddeler üzerindeki kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır:

Tasarının "Genel İlkeler" şeklindeki Birinci Kısım başlığı "Genel Hükümler" olarak değiştirilmiştir.

Tasarıda hüküm bulunmamakta ise de, kabahatlerin ve bunlar karşılığında öngörülen idari yaptırım kararlarının bir idari işlem olmasının ötesinde, ceza hukukunun genel prensipleriyle yakını içinde olduğu düşüncesiyle; kabahatler karşılığında öngörülen idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesi kararlarına karşı idari yargıya değil, ceza mahkemesine başvurulabilmesini mümkün kılan düzenleme yapılmıştır. Bu nedenle, 1 inci maddeye iki bent eklenerek, kabahatler dolayısıyla karar alma süreci ve idari yaptırım kararlarına karşı kanun yolu da Tasarının kapsamına ithal edilmiştir. Ayrıca belirtmek gerekir ki, böyle bir düzenlemenin yapılmasına gerek de duyulmaktadır. Zira, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kararlarla ilgili olarak, yerine getirilmeden önce, adli denetim imkânının ve bu suretle kesinleşmenin sağlanması gerekir. Böylece, kişiler açısından hukuki güvence sağlanmış olur. Aksi takdirde, idari yaptırım kararları genel bir idari işlem olarak değerlendirilerek kararın verildiği tarih itibarıyla icraya konulabilecektir. Ancak idari yargı yoluna başvurulması üzerine idare mahkemesi yürütmeyi durdurma kararı verdiği takdirde bu yaptırımlara ilişkin kararların yürütülmesinin durdurulması mümkün olabilecektir.

Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının "Genel kanun niteliği" başlıklı 3 üncü maddesi metninde, yeni Türk Ceza Kanununun 5 inci maddesi hükmüne paralel olarak, Tasarının uygulama alanını daha açık bir şekilde ortaya koymaya yönelik değişiklik yapılmıştır.

Tasarının 4 ilâ 14 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

"İçtima" başlıklı 15 inci maddenin ikinci fıkrasına, kesintisiz (mütemadi) kabahatler dolayısıyla idari yaptırım uygulanmasında esas alınacak fiil sayısını belirlemeye yönelik bir cümle eklenmiştir.

Tasarının 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

"İdari para cezası" başlıklı 17 nci maddenin dördüncü fıkrasının başına "Kesinleşen" sözcüğü eklenmiştir. Ayrıca, söz konusu fıkra kapsamında, tahsil edilen idari para cezasının kanunla belirlenen bir oranının ilgili kamu kurum ve kuruluşunun hesabına aktarılmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu maddenin altıncı fıkrasında idari para cezasının bir an önce tahsil edilmesini sağlamaya yönelik bir teşvik hükmüne yer verilmiştir.

Yedinci fıkrası hükmü, ayrı bir madde olarak düzenlenmek üzere, madde metninden çıkarılmış, yedinci fıkra olarak teselsül ettirilen sekizinci fıkradaki "Yeni" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

"Mülkiyetin kamuya geçirilmesi" başlıklı 18 inci maddenin üçüncü fıkrasında elkoyma ve muhafazanın süresine bir açıklık getirmek amacıyla "verilinceye" ibaresi "kesinleşinceye" olarak değiştirilmiş, maddeye eklenen sekizinci fıkra ile, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin kararların kesinleşmesi halinde yerine getirileceğine açıklık getirilmiştir.

Tasarının 19 uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

"Soruşturma zamanasını" başlıklı 20 nci maddenin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, nispi para cezasını gerektiren kabahatlerde soruşturma zamanasını süresi beş yıldan sekiz yıla çıkarılmıştır.

"Yerine getirme zamanasını" başlıklı 21 inci maddenin ikinci fıkrasında zamanasını sürelerinin artırılmasına yönelik değişiklik yapılmıştır. Madde metnine üçüncü fıkra olarak eklenen hükümle, mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin zamanasını süresine açıklık getirilmiştir. Maddenin teselsül ettirilen dördüncü fıkrasında, zamanasını süresinin kararın kesinleşmesi tarihinden itibaren başlayacağı yönünde değişiklik yapılmıştır.

"Tekerrür" başlıklı 22 nci maddesi kabahatlerde tekerrür hükmüne gerek görülmediğinden metinden çıkarılmıştır.

Tasarının Dördüncü Bölüm başlığı "Karar Verme Yetkisi ve Kanun Yolları" olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki "konumundaki kişi" ibaresi gereksiz görülerek metinden çıkarılmış, 22 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarıya 22 nci maddeden sonra gelmek üzere "Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi" başlığıyla 23 üncü madde olarak yeni bir madde eklenmiştir.

Tasarıya 23 üncü maddeden sonra gelmek üzere "Mahkemenin karar verme yetkisi" başlığıyla 24 üncü madde olarak yeni bir madde eklenmiştir.

17 nci maddenin yedinci fıkrası ayrı bir madde olarak düzenlenerek, Tasarıya 24 üncü maddeden sonra gelmek üzere "İdari yaptırım kararı" başlığıyla 25 inci madde olarak eklenmiştir.

Tasarıya 25 inci maddeden sonra gelmek üzere "Kararların tebliği" başlığıyla 26 ncı madde olarak yeni bir madde eklenmiştir. Bu madde kapsamında tebligatla ilgili karşılaşılabilecek bütün sorunları gidermeye yönelik düzenleme yapılmıştır.

Tasarıya 27 nci madde olarak eklenen hükümlerle, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararlarına karşı sulh ceza mahkemesine başvuru yolu ve bu başvuruya ilişkin usul düzenlenmiştir.

Bu başvurunun incelenme ve değerlendirilmesine ilişkin süreçte izlenecek yöntem ise, Tasarıya 28 inci madde olarak eklenen hükümlerle düzenlenmiştir.

Tasarıya eklenen 29 uncu madde ile, sulh ceza mahkemesinin kararına karşı itiraz kanun yolu düzenlenmiştir. Bu düzenleme karşısında; ağır ceza mahkemesi, itirazı kabul etmesi halinde, itiraz eden tarafa göre itirazın kabulünün yanı sıra idari yaptırım kararının veya sulh ceza mahkemesi kararının kaldırılmasına karar verir.

Tasarıya eklenen 30 uncu madde ile, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yolu başvurusundan vazgeçme ve idarenin bu başvuruyu kabulü düzenlenmiştir.

Tasarıya eklenen 31 inci maddede, kanun yolu başvurusunun harçsız olduğu ve başvuru dolayısıyla oluşan bütün masraflarla vekalet ücretinin başvurusu veya savunması reddedilen tarafça ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Tasarının 32 nci madde olarak teselsül ettirilen 24 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "Yeni" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 33 üncü madde olarak teselsül ettirilen 25 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "yüz" ibaresi "elli" olarak değiştirilmiş ve "Yeni" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 34 üncü madde olarak teselsül ettirilen 26 ncı maddesinin birinci, Tasarının 35 inci madde olarak teselsül ettirilen 27 nci maddesinin birinci, Tasarının 36 ncı madde olarak teselsül ettirilen 28 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarındaki "Yeni" ibareleri metinden çıkarılmıştır.

Tasarıya "Rahatsız etme" başlığı altında mal veya hizmet satışı sırasında bu amaçla kişilerin taciz edilmesi ve yüksek sesle müşteri daveti gibi uygulamaların önüne geçilmesi amacıyla yeni 37 ncı madde ilave edilmiştir.

Tasarının 38 inci madde olarak teselsül ettirilen 29 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki "yüz" ibaresi "elli" olarak değiştirilmiş; birinci ve ikinci fıkralarındaki "Yeni" ibareleri metinden çıkarılmış, maddeye özel kanunlardaki hükümleri saklı tutmak amacıyla üçüncü fıkraya eklenmiştir.

Tasarının 39 uncu madde olarak teselsül ettirilen 30 uncu maddesindeki "Yeni" ibareleri metinden çıkarılmıştır. Birinci fıkrasındaki "yirmi" ibaresi "elli" olarak değiştirilmiş, ayrıca fıkranın sonuna bu hükmün, bütün mamulü tüketilmesine tahsis edilen alanlarda uygulanmayacağı hususunda bir cümle eklenmiş, iki ve üçüncü fıkralarda yer alan "iki" ibareleri "elli" olarak değiştirilmiştir.

Tasarının 40 ıncı madde olarak teselsül ettirilen 31 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "altın" ibaresi "alnabilir" olarak; üçüncü fıkrasındaki "muhtar" ibaresi "köy muhtarı" olarak değiştirilmiş ve birinci fıkrasındaki "Yeni" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 41 inci madde olarak teselsül ettirilen 32 nci maddesinin birinci fıkrasındaki "yüz" ibaresi "elli" olarak değiştirilmiş ve "Yeni" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının 42 nci madde olarak teselsül ettirilen 33 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "yüz" ibaresi "yirmi" olarak, üçüncü fıkrasındaki "yüz" ibaresi "elli" olarak değiştirilmiş; birinci ila altıncı fıkralarındaki "Yeni" ibareleri metinden çıkarılmıştır. Uygulama alanının sınırlandırılması amacıyla, bu maddeye dokuzuncu, özel kanunlardaki hükümleri saklı tutmak amacıyla onuncu fıkralar ilave edilmiştir.

Tasarının 43 üncü madde olarak teselsül ettirilen 34 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "Yeni" ibareleri ile beşinci fıkrası metinden çıkarılmış, dördüncü fıkraya "para cezasına" ibaresinden sonra "kolluk veya" ibaresi eklenmiş, özel kanunlardaki hükümleri saklı tutmak amacıyla beşinci fıkraya ilave edilmiştir.

Tasarının 44 üncü madde olarak teselsül ettirilen 35 inci maddesindeki "yüz" ibaresi "elli" olarak değiştirilmiş ve "Yeni" ibaresi metinden çıkarılarak madde başlığı ile birlikte yeniden düzenlenmiştir.

28.1.2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümleri karşısında; Tasarıya Geçici 1 inci madde eklenmek suretiyle, bu Kanundaki "Türk Lirası" ibaresinin geçici bir süre için "Yeni Türk Lirası" olarak anlaşılmasının sağlanması amaçlanmıştır.

Tasarıya eklenen geçici 2 nci madde ile, idare mahkemelerinde görülmekte olan davalarla ilgili geçiş hükmüne yer verilmiştir.

Tasarıya eklenen geçici 3 üncü madde ile, daha önce verilmiş olan idari para cezasına ilişkin kararlara karşı henüz iptal davası açılmamış olmakla birlikte dava açma süresinin geçmemiş olması halinde, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde 27 nci madde hükümlerine göre sulh ceza mahkemesine başvuruda bulunulabilmesine imkân tanınmıştır.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 36 ncı maddesi 45 inci, yürütmeye ilişkin 37 nci maddesi 46 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
Hasan Kara	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
(Toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	Haluk İpek	<i>Feridun Fikret Baloğlu</i>
Ağrı	Ankara	Antalya
	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Yüksel Çorbacıoğlu</i>	Orhan Yıldız	Mehmet Küçükaşık
Artvin	Artvin	Bursa
	(İmzada bulunamadı)	(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	Muzaffër Külcü	<i>Mahmut Durdu</i>
Çorum	Çorum	Gaziantep
	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
Nimet Çubukçu	Mehmet Yılmazcan	<i>Hakkı Köylü</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Kastamonu
(Toplantıya katılmadı)	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Muharrem Kılıç</i>	Orhan Eraslan	Enver Yılmaz
Malatya	Niğde	Ordu
	(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
Mehmet Nuri Saygun	Ahmet Çağlayan	Bekir Bozdağ
Tekirdağ	Uşak	Yozgat
(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**KABAHATLER KANUNU TASARISI
BİRİNCİ KISIM**

**Genel İlkeler
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç ve Kapsam, Tanım, Kanunilik İlkesi ve Kanunun Uygulama Alanı

Amaç ve kapsam

MADDE 1.- (1) Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

- a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,
 - b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idarî yaptırımların türleri ve sonuçları,
 - c) İdarî yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,
- belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır.

Tanım

MADDE 2.- (1) Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır.

Genel kanun niteliği

MADDE 3.- (1) Bu Kanunda yer alan;

- a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,
 - b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idarî yaptırımların türleri ve sonuçları,
 - c) İdarî yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,
- diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanır.

Kanunilik ilkesi

MADDE 4.- (1) Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir.

**ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**KABAHATLER KANUNU TASARISI
BİRİNCİ KISIM**

**Genel Hükümler
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç ve Kapsam, Tanım, Kanunilik İlkesi ve Kanunun Uygulama Alanı

Amaç ve kapsam

MADDE 1.- (1) Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

- a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,
- b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idarî yaptırımların türleri ve sonuçları,
- c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,
- d) İdarî yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,
- e) İdarî yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,

Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır.

Tanım

MADDE 2.- (1) Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idarî yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır.

Genel kanun niteliği

MADDE 3.- (1) Bu Kanunun genel hükümleri diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanır.

Kanunilik ilkesi

MADDE 4.- (1) Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(2) Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir.

Zaman bakımından uygulama

MADDE 5.- (1) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümleri kabahatler bakımından da uygulanır. Ancak, kabahatler karşılığında öngörülen idarî yaptırımlara ilişkin kararların yerine getirilmesi bakımından derhal uygulama kuralı geçerlidir.

(2) Kabahat, failin icraî veya ihmali davranışı gerçekleştirdiği zaman işlenmiş sayılır. Neticenin oluştuğu zaman, bu bakımdan dikkate alınmaz.

Yer bakımından uygulama

MADDE 6.- (1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yer bakımından uygulamaya ilişkin 8 inci maddesi hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır. Ancak, kanunlarda aksine hüküm bulunan haller saklıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kabahatten Dolayı Sorumluluğun Esasları

Kabahatin ihmali davranışla işlenmesi

MADDE 7.- (1) Kabahat, icraî veya ihmali davranışla işlenebilir. İhmali davranışla işlenmiş kabahatin varlığı için, kişi açısından belli bir icraî davranışta bulunma hususunda hukukî yükümlülüğün varlığı gereklidir.

Organ veya temsilcinin davranışından dolayı sorumluluk

MADDE 8.- (1) Organ veya temsilcilik görevi yapan ya da organ veya temsilci olmamakla birlikte, tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde görev üstlenen kişinin bu görevi kapsamında işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı tüzel kişi hakkında da idarî yaptırım uygulanabilir.

(2) Temsilci sıfatıyla hareket eden kişinin bu sıfatla bağlantılı olarak işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı temsil edilen gerçek kişi hak-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir.

Zaman bakımından uygulama

MADDE 5.- (1) 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümleri kabahatler bakımından da uygulanır. Ancak, kabahatler karşılığında öngörülen idarî yaptırımlara ilişkin kararların yerine getirilmesi bakımından derhal uygulama kuralı geçerlidir.

(2) Kabahat, failin icraî veya ihmali davranışı gerçekleştirdiği zaman işlenmiş sayılır. Neticenin oluştuğu zaman, bu bakımdan dikkate alınmaz.

Yer bakımından uygulama

MADDE 6.- (1) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yer bakımından uygulamaya ilişkin 8 inci maddesi hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır. Ancak, kanunlarda aksine hüküm bulunan haller saklıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kabahatten Dolayı Sorumluluğun Esasları

Kabahatin ihmali davranışla işlenmesi

MADDE 7.- (1) Kabahat, icraî veya ihmali davranışla işlenebilir. İhmali davranışla işlenmiş kabahatin varlığı için, kişi açısından belli bir icraî davranışta bulunma hususunda hukukî yükümlülüğün varlığı gereklidir.

Organ veya temsilcinin davranışından dolayı sorumluluk

MADDE 8.- (1) Organ veya temsilcilik görevi yapan ya da organ veya temsilci olmamakla birlikte, tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde görev üstlenen kişinin bu görevi kapsamında işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı tüzel kişi hakkında da idarî yaptırım uygulanabilir.

(2) Temsilci sıfatıyla hareket eden kişinin bu sıfatla bağlantılı olarak işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı temsil edilen gerçek kişi hak-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kında da idarî yaptırım uygulanabilir. Gerçek kişiye ait bir işte çalışan kişinin bu faaliyeti çerçevesinde işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı, iş sahibi kişi hakkında da idarî yaptırım uygulanabilir.

(3) Kanunun, organ veya temsilcide ya da temsil edilen kişide özel nitelikler aradığı hallerde de yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

(4) Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, organ veya temsilcilik ya da hizmet ilişkisinin dayanağını oluşturan işlemin hukuken geçerli olmaması halinde de uygulanır.

Kast veya taksir

MADDE 9.- (1) Kabahatler, kanunda açıkça hüküm bulunmayan hallerde, hem kasten hem de taksirle işlenebilir.

Hata

MADDE 10.- (1) Türk Ceza Kanununun hata hallerine ilişkin hükümleri, ancak kasten işlenen kabahatler bakımından uygulanır.

Sorumluluk

MADDE 11.- (1) Fiili işlediği sırada onbeş yaşını doldurmamış çocuk hakkında idarî para cezası uygulanamaz.

(2) Akıl hastalığı nedeniyle, işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişi hakkında idarî para cezası uygulanmaz.

Hukuka uygunluk nedenleri ile kusurluluğu ortadan kaldıran nedenler

MADDE 12.- (1) Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, Türk Ceza Kanununun hukuka uygunluk nedenleri ile kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlere ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır.

Teşebbüs

MADDE 13.- (1) Kabahate teşebbüs cezalandırılmaz. Ancak, teşebbüsün de cezalan-

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kında da idarî yaptırım uygulanabilir. Gerçek kişiye ait bir işte çalışan kişinin bu faaliyeti çerçevesinde işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı, iş sahibi kişi hakkında da idarî yaptırım uygulanabilir.

(3) Kanunun, organ veya temsilcide ya da temsil edilen kişide özel nitelikler aradığı hallerde de yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

(4) Birinci ve ikinci fıkra hükümleri, organ veya temsilcilik ya da hizmet ilişkisinin dayanağını oluşturan işlemin hukuken geçerli olmaması halinde de uygulanır.

Kast veya taksir

MADDE 9.- (1) Kabahatler, kanunda açıkça hüküm bulunmayan hallerde, hem kasten hem de taksirle işlenebilir.

Hata

MADDE 10.- (1) Türk Ceza Kanununun hata hallerine ilişkin hükümleri, ancak kasten işlenen kabahatler bakımından uygulanır.

Sorumluluk

MADDE 11.- (1) Fiili işlediği sırada onbeş yaşını doldurmamış çocuk hakkında idarî para cezası uygulanamaz.

(2) Akıl hastalığı nedeniyle, işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişi hakkında idarî para cezası uygulanmaz.

Hukuka uygunluk nedenleri ile kusurluluğu ortadan kaldıran nedenler

MADDE 12.- (1) Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, Türk Ceza Kanununun hukuka uygunluk nedenleri ile kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlere ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır.

Teşebbüs

MADDE 13.- (1) Kabahate teşebbüs cezalandırılmaz. Ancak, teşebbüsün de cezalan-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

dırılabilceğine dair ilgili kanunda hüküm bulunan haller saklıdır. Bu durumda, Türk Ceza Kanununun suça teşebbüse ve gönüllü vazgeçmeye ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır.

İştirak

MADDE 14.- (1) Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde, bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verilir.

(2) Özel faillik niteliğinin arandığı durumlarda, kabahate iştirak eden ve bu niteliği taşımayan kişi hakkında da fail olarak idarî para cezası verilir.

(3) Kabahate iştirak için, kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Kabahatin işlenişine iştirak eden kişi hakkında, diğerlerinin sorumlu olup olmadığı göz önünde bulundurulmaksızın, idarî para cezası verilir.

(4) Kanunda özel faillik niteliğini taşıyan kişi açısından suç, diğer kişiler açısından kabahat olarak tanımlanan fiilin, bu niteliği taşıyan ve taşımayan kişiler tarafından ortaklaşa işlenmesi halinde, suça iştirake ilişkin hükümler uygulanır.

İçtima

MADDE 15.- (1) Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde, bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir. Bu kabahatlerle ilgili olarak kanunda idarî para cezasından başka idarî yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her birinin uygulanmasına karar verilir.

(2) Aynı kabahatin birden fazla işlenmesi halinde, her bir kabahatle ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezası verilir.

(3) Bir fiil hem kabahat hem de suç olarak tanımlanmış ise, sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanabilir. Ancak, suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hallerde, kabahat dolayısıyla yaptırım uygulanır.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

dırılabilceğine dair ilgili kanunda hüküm bulunan haller saklıdır. Bu durumda, Türk Ceza Kanununun suça teşebbüse ve gönüllü vazgeçmeye ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır.

İştirak

MADDE 14.- (1) Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde, bu kişilerin her biri hakkında, fail olarak idarî para cezası verilir.

(2) Özel faillik niteliğinin arandığı durumlarda, kabahate iştirak eden ve bu niteliği taşımayan kişi hakkında da fail olarak idarî para cezası verilir.

(3) Kabahate iştirak için, kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Kabahatin işlenişine iştirak eden kişi hakkında, diğerlerinin sorumlu olup olmadığı göz önünde bulundurulmaksızın, idarî para cezası verilir.

(4) Kanunda özel faillik niteliğini taşıyan kişi açısından suç, diğer kişiler açısından kabahat olarak tanımlanan fiilin, bu niteliği taşıyan ve taşımayan kişiler tarafından ortaklaşa işlenmesi halinde, suça iştirake ilişkin hükümler uygulanır.

İçtima

MADDE 15.- (1) Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde, bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idarî para cezası öngörülmüşse, en ağır idarî para cezası verilir. Bu kabahatlerle ilgili olarak kanunda idarî para cezasından başka idarî yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her birinin uygulanmasına karar verilir.

(2) Aynı kabahatin birden fazla işlenmesi halinde, her bir kabahatle ilgili olarak ayrı ayrı idarî para cezası verilir. Kesintisiz fiille işlenebilen kabahatlerde, bu nedenle idarî yaptırım kararı verinceye kadar, fiil tek sayılır.

(3) Bir fiil hem kabahat hem de suç olarak tanımlanmış ise, sadece suçtan dolayı yaptırım

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İdari Yaptırımlar

Yaptırım türleri

MADDE 16.- (1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir.

İdarî para cezası

MADDE 17.- (1) İdarî para cezası, maktu veya nispi olabilir.

(2) İdarî para cezası, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebilir. Bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken, işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur.

(3) İdarî para cezası, Devlet Hazinesine ödenir. Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksidinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.

(4) Karar, derhal tahsil için mahallin en büyük mal memuruna verilir. İdarî para cezası, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(5) İdarî para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içinde, durum ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirilir.

(6) Kabahat dolayısıyla idarî para cezası veren kamu görevlisi, ilgilinin rıza göstermesi halinde, bunun tahsilatını derhal kendisi gerçekleştirir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

uygulanabilir. Ancak, suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hallerde, kabahat dolayısıyla yaptırım uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İdari Yaptırımlar

Yaptırım türleri

MADDE 16.- (1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir.

İdarî para cezası

MADDE 17.- (1) İdarî para cezası, maktu veya nispi olabilir.

(2) İdarî para cezası, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebilir. Bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken, işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur.

(3) İdarî para cezası, Devlet Hazinesine ödenir. Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksidinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.

(4) Kesinleşen karar, derhal tahsil için mahallin en büyük mal memuruna verilir. İdarî para cezası, 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Tahsil edilen idarî para cezasının kanunla belirlenen bir oranı, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun hesabına aktarılır.

(5) İdarî para cezası tamamen tahsil edildikten itibaren en geç bir ay içinde, durum ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(7) İdarî para cezası verilmesi kararına ilişkin tutanakta;

a) Hakkında idarî para cezası verilen kişinin kimlik ve adresi,

b) İdarî para cezası verilmesini gerektiren kabahat fiili,

c) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün deliller,

d) Kararı veren kamu görevlilerinin kimliği,

açık bir şekilde yazılır. Tutanakta ayrıca, kabahati oluşturan fiil, işlendiği yer ve zaman gösterilerek açıklanır.

(8) İdarî para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında bir Yeni Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz. Bu fıkra hükmü, nispi nitelikteki idarî para cezaları açısından uygulanmaz.

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi

MADDE 18.- (1) Kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ancak kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir.

(2) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, eşyanın;

a) Kullanılmaz hale getirilmesi,

b) Niteliğinin değiştirilmesi,

c) Ancak belli bir surette kullanılması,

koşullarından birinin yerine getirilmesine bağlı olarak belli bir süre geciktirilebilir. Belirlenen süre zarfında koşulun yerine getirilmemesi halinde, eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(3) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar verilmeye kadar, ilgili kamu kurum

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(6) Kabahat dolayısıyla idarî para cezası veren kamu görevlisi, ilgilinin rıza göstermesi halinde, bunun tahsilatını derhal kendisi gerçekleştirir. İdarî para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez.

(7) İdarî para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz. Bu fıkra hükmü, nispi nitelikteki idarî para cezaları açısından uygulanmaz.

Mülkiyetin kamuya geçirilmesi

MADDE 18.- (1) Kabahatin konusunu oluşturan veya işlenmesi suretiyle elde edilen eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine, ancak kanunda açık hüküm bulunan hallerde karar verilebilir.

(2) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, eşyanın;

a) Kullanılmaz hale getirilmesi,

b) Niteliğinin değiştirilmesi,

c) Ancak belli bir surette kullanılması,

Koşullarından birinin yerine getirilmesine bağlı olarak belli bir süre geciktirilebilir. Belirlenen süre zarfında koşulun yerine getirilmemesi halinde, eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(3) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar kesinleşinceye kadar, ilgili kamu

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ve kuruluşu tarafından eşyaya elkonulabileceği gibi; eşya, kişilerin muhafazasına da bırakılabilir.

(4) Eşyanın mülkiyeti, kanunda açık hüküm bulunan hallerde ilgili kamu kurum ve kuruluşuna, aksi takdirde Devlete geçer.

(5) Eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilebilmesi için, fail hakkında idarî para cezası veya başka bir idarî yaptırım kararı verilmiş olması şart değildir.

(6) Kaim değer mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilebilir.

(7) Mülkiyeti kamuya geçirilen eşya, başka suretle değerlendirilmesi mümkün olmazsa imha edilir.

Saklı tutulan hükümler

MADDE 19.- (1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

- a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,
 - b) İş yerinin kapatılması,
 - c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,
 - d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,
- gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyaya kadar saklıdır.

Soruşturma zamaşımı

MADDE 20.- (1) Soruşturma zamaşımının dolması halinde, kabahatten dolayı kişi hakkında idarî para cezasına karar verilemez.

(2) Soruşturma zamaşımı süresi;

- a) Yüzbin Yeni Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde beş,
- b) Ellibin Yeni Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kurum ve kuruluşu tarafından eşyaya elkonulabileceği gibi; eşya, kişilerin muhafazasına da bırakılabilir.

(4) Eşyanın mülkiyeti, kanunda açık hüküm bulunan hallerde ilgili kamu kurum ve kuruluşuna, aksi takdirde Devlete geçer.

(5) Eşyanın mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilebilmesi için, fail hakkında idarî para cezası veya başka bir idarî yaptırım kararı verilmiş olması şart değildir.

(6) Kaim değer mülkiyetinin kamuya geçirilmesine de karar verilebilir.

(7) Mülkiyeti kamuya geçirilen eşya, başka suretle değerlendirilmesi mümkün olmazsa imha edilir.

(8) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar, kesinleşmesi halinde yerine getirilir.

Saklı tutulan hükümler

MADDE 19.- (1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

- a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,
 - b) İş yerinin kapatılması,
 - c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,
 - d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,
- Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılmıyaya kadar saklıdır.

Soruşturma zamaşımı

MADDE 20.- (1) Soruşturma zamaşımının dolması halinde, kabahatten dolayı kişi hakkında idarî para cezasına karar verilemez.

(2) Soruşturma zamaşımı süresi;

- a) Yüzbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde beş,
- b) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde dört,
- c) Yirmibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde üç,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Yirmibin Yeni Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde üç,

d) Yirmibin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde iki, yıldır.

(3) Nispi idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde zamanaşımı süresi beş yıldır.

(4) Zamanaşımı süresi, kabahate ilişkin tanımdaki fiilin işlenmesiyle veya neticenin gerçekleşmesiyle işlemeye başlar.

(5) Kabahati oluşturan fiilin aynı zamanda suç oluşturmaması halinde, suça ilişkin dava zamanaşımı hükümleri uygulanır.

Yerine getirme zamanaşımı

MADDE 21.- (1) Yerine getirme zamanaşımının dolması halinde, idarî para cezasına ilişkin karar artık yerine getirilemez.

(2) Yerine getirme zamanaşımı süresi;

a) Ellibin Yeni Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde beş,

b) Yirmibin Yeni Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde dört,

c) Onbin Yeni Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde üç,

d) Onbin Yeni Türk Lirasından az idarî para cezasına karar verilmesi halinde iki, yıldır.

(3) Zamanaşımı süresi, karar tarihinden itibaren işlemeye başlar.

(4) Kanun hükmü gereği olarak idarî yaptırımın yerine getirilmesine başlanamaması veya yerine getirilememesi halinde zamanaşımı işlemez.

Tekerrür

MADDE 22.- (1) İdarî para cezasına ilişkin karar verildikten sonra aynı kabahatin tekrar işlenmesi halinde tekerrür hükümleri uygulanır. Bir kabahati oluşturan farklı seçimlik

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

d) Yirmibin Türk Lirasına kadar idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde iki,

Yıldır.

(3) Nispi idarî para cezasını gerektiren kabahatlerde zamanaşımı süresi sekiz yıldır.

(4) Zamanaşımı süresi, kabahate ilişkin tanımdaki fiilin işlenmesiyle veya neticenin gerçekleşmesiyle işlemeye başlar.

(5) Kabahati oluşturan fiilin aynı zamanda suç oluşturmaması halinde, suça ilişkin dava zamanaşımı hükümleri uygulanır.

Yerine getirme zamanaşımı

MADDE 21.- (1) Yerine getirme zamanaşımının dolması halinde, idarî para cezasına ilişkin karar artık yerine getirilemez.

(2) Yerine getirme zamanaşımı süresi;

a) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde yedi,

b) Yirmibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde beş,

c) Onbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde dört,

d) Onbin Türk Lirasından az idarî para cezasına karar verilmesi halinde üç,

Yıldır.

(3) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin zamanaşımı süresi on yıldır.

(4) Zamanaşımı süresi, kararın kesinleşmesi tarihinden itibaren işlemeye başlar.

(5) Kanun hükmü gereği olarak idarî yaptırımın yerine getirilmesine başlanamaması veya yerine getirilememesi halinde zamanaşımı işlemez.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

hareketlerin işlenmesi halinde de, aynı kabahatin varlığı kabul edilir.

(2) Tekerrür halinde, idarî para cezası yarı oranında artırılır.

(3) İdarî para cezasının tamamen yerine getirilmesinden itibaren üç yıl geçtikten sonra işlenen kabahat açısından, önceki kabahat, tekerrüre esas teşkil etmez.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Karar Verme Yetkisi

İdarî yaptırım kararı verme yetkisi

MADDE 23.- (1) Kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye ilgili kanunda açıkça gösterilen idarî kurul, makam veya kamu görevlileri yetkilidir.

(2) Kanunda açık hüküm bulunmayan hallerde, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun en üst amiri konumundaki kişi bu konuda yetkilidir.

(3) İdarî kurul, makam veya kamu görevlileri, ancak ilgili kamu kurum ve kuruluşunun görev alanına giren yerlerde işlenen kabahatler dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(4) 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yer bakımından yetki kuralları kabahatler açısından da geçerlidir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Karar Verme Yetkisi ve Kanun Yolları

İdarî yaptırım kararı verme yetkisi

MADDE 22.- (1) Kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye ilgili kanunda açıkça gösterilen idarî kurul, makam veya kamu görevlileri yetkilidir.

(2) Kanunda açık hüküm bulunmayan hallerde, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun en üst amiri bu konuda yetkilidir.

(3) İdarî kurul, makam veya kamu görevlileri, ancak ilgili kamu kurum ve kuruluşunun görev alanına giren yerlerde işlenen kabahatler dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(4) 4.12.2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun yer bakımından yetki kuralları kabahatler açısından da geçerlidir.

Cumhuriyet savcısının karar verme yetkisi

MADDE 23.- (1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idarî yaptırım kararı vermeye yetkilidir.

(2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde, Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurumu ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idarî yaptırım kararı verebilir.

(3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluştuğunun anlaşılması halinde, Cumhuriyet savcısı bu nedenle idarî yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için, ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idarî yaptırım kararı verilmiş olması gerekir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Mahkemenin karar verme yetkisi

MADDE 24.- (1) Kovuşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde, mahkeme tarafından idarî yaptırım kararı verilir.

İdarî yaptırım kararı

MADDE 25.- (1) İdarî yaptırım kararına ilişkin tutanakta;

a) Hakkında idarî yaptırım kararı verilen kişinin kimlik ve adresi,

b) İdarî yaptırım kararı verilmesini gerektiren kabahat fiili,

c) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün deliller,

d) Karar tarihi ve kararı veren kamu görevlilerinin kimliği,

Açık bir şekilde yazılır. Tutanakta, ayrıca kabahati oluşturan fiil, işlendiği yer ve zaman gösterilerek açıklanır.

Kararların tebliği

MADDE 26.- (1) İdarî yaptırım kararı, 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgili kişiye tebliğ edilir. Tebligat metninde bu karara karşı başvurulabilecek kanun yolu, mercii ve süresi açık bir şekilde belirtilir.

(2) İdarî yaptırım kararının ilgili gerçek kişinin huzurunda verilmesi halinde, tutanakta bu husus açıkça belirtilir. Bu karara karşı başvurulabileceği kanun yolu, mercii ve süresine ilişkin olarak bilgilendirildikten sonra, kişinin karar tutanağını imzalaması istenir. İmzadan kaçınılması halinde, bu durum tutanakta açıkça belirtilir. Karar tutanağının bir örneği kişiye verilir.

(3) Tüzel kişi hakkında verilen idarî yaptırım kararları her halde ilgili tüzel kişiye tebliğ edilir.

Başvuru yolu

MADDE 27.- (1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yap-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde, idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(2) Mücbir sebebin varlığı dolayısıyla bu sürenin geçirilmiş olması halinde, bu sebebin ortadan kalktığı tarihten itibaren en geç yedi gün içinde karara karşı başvuruda bulunulabilir. Bu başvuru, kararın kesinleşmesini engellemez; ancak, mahkeme yerine getirmeyi durdurabilir.

(3) Başvuru, bizzat, kanuni temsilci veya avukat tarafından sulh ceza mahkemesine verilecek bir dilekçe ile yapılır. Başvuru dilekçesi, iki nüsha olarak verilir.

(4) Başvuru dilekçesinde, idarî yaptırım kararına ilişkin bilgiler, bu karara karşı ileri sürülen deliller açık bir şekilde gösterilir. Dilekçede ayrıca, başvurunun süresinde yapılmasını engelleyen mücbir sebep dayanaklarıyla gösterilir.

(5) İdarî yaptırım kararının mahkeme tarafından verilmesi halinde, bu madde hükmü uygulanmaz.

Başvurunun incelenmesi

MADDE 28.- (1) Başvuru üzerine mahkemece yapılan ön inceleme sonucunda;

a) Yetkili olmadığına anlaşıldığı halde, dosyanın yetkili sulh ceza mahkemesine gönderilmesine,

b) Başvurunun süresi içinde yapılmadığına, başvuru konusu idarî yaptırım kararının sulh ceza mahkemesinde incelenebilecek kararlardan olmadığına veya başvuranın buna hakkı bulunmadığına anlaşıldığı halde, bu nedenlerle başvurunun reddine,

c) (a) ve (b) bentlerinde sayılan nedenlerin bulunmaması halinde, başvurunun usulden kabulüne,

Karar verilir.

(2) Başvurunun usulden kabulü halinde, mahkeme dilekçenin bir örneğini ilgili kamu kurum ve kuruluşuna tebliğ eder.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) İlgili kamu kurum ve kuruluşu, başvuru dilekçesinin tebliği tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde mahkemeye cevap verir. Başvuru konusu idarî yaptırım ilişkili işlem dosyasının tamamının bir örneği, cevap dilekçesi ile birlikte mahkemeye verilir. Mahkeme, işlem dosyasının aslını da ilgili kamu kurum ve kuruluşundan isteyebilir. Cevap dilekçesi, idarî yaptırım kararına karşı başvuruda bulunan kişi sayısından bir fazla nüsha olarak verilir.

(4) Mahkeme, başvuruda bulunan kişilere cevap dilekçesinin bir örneğini tebliğ eder; talep üzerine veya re'sen tarafları çağırarak belli bir gün ve saatte dinleyebilir. Dinleme için belirlenen günle tebligatın yapılacağı gün arasında en az bir haftalık zaman olmasına dikkat edilir. Dinleme sırasında taraflar veya avukatları hazır bulunur. Mazeretsiz olarak hazır bulunmama, yokluklarında karar verilmesine engel değildir. Bu husus, tebligat yazısında açıkça belirtilir.

(5) Ceza Muhakemesi Kanununun tanıklığa, bilirkişi incelemesine ve keşfe ilişkin hükümleri, bu başvuru ile ilgili olarak da uygulanır.

(6) Dinlemede sırasıyla; hazır bulunan başvuru sahibi ve avukatı, ilgili kamu kurum ve kuruluşunun temsilcisi, varsa tanıklar dinlenir, bilirkişi raporu okunur, diğer deliller ortaya konulur.

(7) Mahkeme, ilgilileri dinledikten ve bütün delilleri ortaya koyduktan sonra, aleyhinde idarî yaptırım kararı verilen ve hazır bulunan tarafa son sözünü sorar. Son söz hakkı, aleyhinde idarî yaptırım kararı verilen tarafın kanunî temsilcisi veya avukatı tarafından da kullanılabilir. Mahkeme son kararını hazır bulunan tarafların huzurunda açıklar.

(8) Mahkeme, son karar olarak, idarî yaptırım kararını;

a) Hukuka uygun olması nedeniyle, "başvurunun reddine",

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

b) Hukuka aykırı olması nedeniyle, "idari yaptırım kararının kaldırılmasına",

Karar verir.

(9) İki bin Türk Lirası dahil idarî para cezalarına karşı başvuru üzerine verilen kararlar kesindir.

İtiraz yolu

MADDE 29.- (1) Mahkemenin verdiği son karara karşı, yargı çevresinde yer aldığı ağır ceza mahkemesine itiraz edilebilir. Bu itiraz, kararın tebliği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde yapılır.

(2) İtirazla ilgili karar dosya üzerinden inceleme yapılarak verilir.

(3) Mahkeme, her bir itirazla ilgili olarak "itirazın kabulüne" veya "itirazın reddine" karar verir.

(4) Mahkemenin verdiği karar taraflara tebliğ edilir. Vekil olarak avukatla temsil edilme halinde, ayrıca taraflara tebliğat yapılmaz.

(5) İdarî yaptırım kararının ağır ceza mahkemesi tarafından verilmesi halinde, bu karara karşı itiraz mercii en yakın ağır ceza mahkemesidir.

Vazgeçme ve kabul

MADDE 30.- (1) Kanun yoluna başvuran kişi, bu konuda karar verilinceye kadar başvurusundan vazgeçebilir. Vazgeçme halinde, bir daha aynı konuda başvuruda bulunulamaz.

(2) İlgili kamu kurum ve kuruluşu da, mahkeme tarafından karar verilinceye kadar kanun yolu başvurusunu kabul ederek idarî yaptırım kararını geri alabilir.

Masrafların ve vekalet ücretinin ödenmesi

MADDE 31.- (1) İdarî yaptırım kararına karşı kanun yoluna başvurulması harca tabi değildir.

(2) Kanun yoluna başvuru dolayısıyla oluşan bütün masraflar ve vekalet ücreti, başvurusu veya savunması reddedilen tarafça ödenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

İKİNCİ KISIM Çeşitli Kabahatler

Emre aykırı davranış

MADDE 24.- (1) Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.

(2) Bu madde, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde uygulanabilir.

(3) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesine diğer kanunlarda yapılan yollamalar, bu maddeye yapılmış sayılır.

Dilencilik

MADDE 25.- (1) Dilencilik yapan kişiye, yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, dilencilikten elde edilen gelire elkonularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(2) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına ve elkoymaya kolluk veya belediye zabıta görevlileri, mülkiyetin kamuya geçirilmesine mülkî amir veya belediye encümeni karar verir.

Kumar

MADDE 26.- (1) Kumar oynayan kişiye, yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, kumardan elde edilen gelire elkonularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(2) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına ve elkoymaya kolluk görevlileri, mülkiyetin kamuya geçirilmesine mülkî amir karar verir.

Sarhoşluk

MADDE 27.- (1) Sarhoş olarak başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

İKİNCİ KISIM Çeşitli Kabahatler

Emre aykırı davranış

MADDE 32.- (1) Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir.

(2) Bu madde, ancak ilgili kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde uygulanabilir.

(3) 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesine diğer kanunlarda yapılan yollamalar, bu maddeye yapılmış sayılır.

Dilencilik

MADDE 33.- (1) Dilencilik yapan kişiye, elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, dilencilikten elde edilen gelire elkonularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(2) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına ve elkoymaya kolluk veya belediye zabıta görevlileri, mülkiyetin kamuya geçirilmesine mülkî amir veya belediye encümeni karar verir.

Kumar

MADDE 34.- (1) Kumar oynayan kişiye, yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ayrıca, kumardan elde edilen gelire elkonularak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(2) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına ve elkoymaya kolluk görevlileri, mülkiyetin kamuya geçirilmesine mülkî amir karar verir.

Sarhoşluk

MADDE 35.- (1) Sarhoş olarak başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

davranışlarda bulunan kişiye, kolluk görevlileri tarafından elli Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kişi, ayrıca sarhoşluğun etkisi geçinceye kadar kontrol altında tutulur.

Gürültü

MADDE 28.- (1) Başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişiye, elli Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Bu fiilin bir ticarî işletmenin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye bin Yeni Türk Lirasından beşbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(3) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir.

İşgal

MADDE 29.- (1) Yetkili makamların açık ve yazılı izni olmaksızın, meydan, cadde, sokak veya yayaların gelip geçtiği kaldırımları işgal eden veya buralarda mal satışa arzeden kişiye, belediye zabıta görevlileri tarafından yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Yetkili makamların açık ve yazılı izni olmaksızın, meydan, cadde, sokak veya yayaların gelip geçtiği kaldırımlar üzerine inşaat malzemesi yığan kişiye, belediye zabıta görevlileri tarafından yüz Yeni Türk Lirasından beşyüz Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

Tütün mamullerinin tüketilmesi

MADDE 30.- (1) Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında tütün mamulü tüketen kişiye,

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

davranışlarda bulunan kişiye, kolluk görevlileri tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kişi, ayrıca sarhoşluğun etkisi geçinceye kadar kontrol altında tutulur.

Gürültü

MADDE 36.- (1) Başkalarının huzur ve sükununu bozacak şekilde gürültüye neden olan kişiye, elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Bu fiilin bir ticarî işletmenin faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye bin Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(3) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir.

Rahatsız etme

MADDE 37.- (1) Mal veya hizmet satmak için başkalarını rahatsız eden kişi, elli Türk Lirası idarî para cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezası vermeye kolluk veya belediye zabıta görevlileri yetkilidir.

İşgal

MADDE 38.- (1) Yetkili makamların açık ve yazılı izni olmaksızın, meydan, cadde, sokak veya yayaların gelip geçtiği kaldırımları işgal eden veya buralarda mal satışa arzeden kişiye, belediye zabıta görevlileri tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Yetkili makamların açık ve yazılı izni olmaksızın, meydan, cadde, sokak veya yayaların gelip geçtiği kaldırımlar üzerine inşaat malzemesi yığan kişiye, belediye zabıta görevlileri tarafından yüz Türk Lirasından beşyüz Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(3) Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Tütün mamullerinin tüketilmesi

MADDE 39.- (1) Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında tütün mamulü tüketen kişiye,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ilgili idarî birim amirinin yetkili kıldığı kamu görevlileri tarafından yirmi Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Toplu taşıma araçlarında tütün mamulü tüketen kişiye, yirmi Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kabahatin özel hukuk kişileri tarafından işletilen toplu taşıma araçlarında işlenmesi halinde, bu ceza ilk başvuru kolluk birim yetkilileri tarafından verilir. Kamuya ait toplu taşıma araçlarında işlenmesi halinde idarî para cezası verme yetkisi bakımından birinci fıkraya hükmü uygulanır.

(3) Özel hukuk kişilerine ait olan ve herkesin girebileceği binaların kapalı alanlarında, tütün mamullerinin tüketilemeyeceğini belirtir açık bir işarete yer verilmesine rağmen, bu yasağa aykırı hareket eden kişiye, yirmi Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu ceza, şikâyet üzerine en yakın kolluk birimi yetkililerince verilir.

Hayvanlara eziyet etme

MADDE 31.- (1) Hayvanlara eziyet eden kişiye yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kabahatin konusunu oluşturan ve kişinin mülkiyetinde bulunan evcil hayvan, ayrıca muhafaza altına alınır. Muhafaza altına alınmasına karar verilen hayvan, muhafaza ve bakım için bir başkasına teslim edilebilir. Muhafaza ve bakım için yapılan masraflar hayvan sahibinden tahsil edilir.

(2) Sahibinin hayvan üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün gereklerine uygun davranacağı beklenemediği hallerde, hayvanla ilgili olarak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(3) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına ve muhafaza altına almaya muhtar, kolluk veya belediye zabıta görevlileri, mülkiyetin kamuya geçirilmesine mülki amir veya belediye encümeni karar verir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

ilgili idarî birim amirinin yetkili kıldığı kamu görevlileri tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu fıkraya hükmü, tütün mamulü tüketilmesine tahsis edilen alanlarda uygulanmaz.

(2) Toplu taşıma araçlarında tütün mamulü tüketen kişiye, elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kabahatin özel hukuk kişileri tarafından işletilen toplu taşıma araçlarında işlenmesi halinde, bu ceza ilk başvuru kolluk birim yetkilileri tarafından verilir. Kamuya ait toplu taşıma araçlarında işlenmesi halinde idarî para cezası verme yetkisi bakımından birinci fıkraya hükmü uygulanır.

(3) Özel hukuk kişilerine ait olan ve herkesin girebileceği binaların kapalı alanlarında, tütün mamullerinin tüketilemeyeceğini belirtir açık bir işarete yer verilmesine rağmen, bu yasağa aykırı hareket eden kişiye, elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu ceza, şikâyet üzerine en yakın kolluk birimi yetkililerince verilir.

Hayvanlara eziyet etme

MADDE 40.- (1) Hayvanlara eziyet eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Kabahatin konusunu oluşturan ve kişinin mülkiyetinde bulunan evcil hayvan, ayrıca muhafaza altına alınabilir. Muhafaza altına alınmasına karar verilen hayvan, muhafaza ve bakım için bir başkasına teslim edilebilir. Muhafaza ve bakım için yapılan masraflar hayvan sahibinden tahsil edilir.

(2) Sahibinin hayvan üzerindeki bakım ve gözetim yükümlülüğünün gereklerine uygun davranacağı beklenemediği hallerde, hayvanla ilgili olarak mülkiyetin kamuya geçirilmesine karar verilir.

(3) Bu kabahat dolayısıyla idarî para cezasına ve muhafaza altına almaya köy muhtarı, kolluk veya belediye zabıta görevlileri, mülkiyetin kamuya geçirilmesine mülki amir veya belediye encümeni karar verir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kimliği bildirmeme

MADDE 32.- (1) Görevle bağlantılı olarak sorulması halinde, kamu görevlisine kimliği veya adresiyle ilgili bilgi vermektan kaçınan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan kişiye bu görevli tarafından yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Açıklamada bulunmaktan kaçınması veya gerçeğe aykırı beyanda bulunması dolayısıyla kimliği belirlenemeyen kişi tutularak durumdan derhal Cumhuriyet savcısı haberdar edilir. Bu kişi, kimliği açık bir şekilde anlaşılncaya kadar, gözaltına alınır ve gerekirse tutuklanır. Gözaltına ve tutuklamaya karar verme yetkisi ve usulü bakımından Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

(3) Kişinin kimliğinin belirlenmesi durumunda, bu nedenle gözaltına alınma veya tutuklanma haline derhal son verilir.

Çevreyi kirletme

MADDE 33.- (1) Evsel atık ve artıkları, bunların toplanmasına veya depolanmasına özgü yerler dışına atan kişiye yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bireysel atık ve artıkların atılması halinde de bu fıkra hükmü uygulanır.

(2) Fiilin yemek pişirme ve servis yerlerinde işlenmesi halinde, işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye beşyüz Yeni Türk Lirasından beşbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(3) Hayvan kesimine tahsis edilen yerler dışında hayvan kesen veya kesilen hayvan atıklarını sokağa veya kamuya ait sair bir alana bırakan kişiye, yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(4) İnşaat atık ve artıklarını bunların toplanmasına veya depolanmasına özgü yerler dışına atan kişiye yüz Yeni Türk Lirasından üçbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. İnşaat faaliyetinin bir tüzel kişi adına

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kimliği bildirmeme

MADDE 41.- (1) Görevle bağlantılı olarak sorulması halinde, kamu görevlisine kimliği veya adresiyle ilgili bilgi vermektan kaçınan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan kişiye bu görevli tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(2) Açıklamada bulunmaktan kaçınması veya gerçeğe aykırı beyanda bulunması dolayısıyla kimliği belirlenemeyen kişi tutularak durumdan derhal Cumhuriyet savcısı haberdar edilir. Bu kişi, kimliği açık bir şekilde anlaşılncaya kadar, gözaltına alınır ve gerekirse tutuklanır. Gözaltına ve tutuklamaya karar verme yetkisi ve usulü bakımından Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

(3) Kişinin kimliğinin belirlenmesi durumunda, bu nedenle gözaltına alınma veya tutuklanma haline derhal son verilir.

Çevreyi kirletme

MADDE 42.- (1) Evsel atık ve artıkları, bunların toplanmasına veya depolanmasına özgü yerler dışına atan kişiye yirmi Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bireysel atık ve artıkların atılması halinde de bu fıkra hükmü uygulanır.

(2) Fiilin yemek pişirme ve servis yerlerinde işlenmesi halinde, işletme sahibi gerçek veya tüzel kişiye beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(3) Hayvan kesimine tahsis edilen yerler dışında hayvan kesen veya kesilen hayvan atıklarını sokağa veya kamuya ait sair bir alana bırakan kişiye, elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(4) İnşaat atık ve artıklarını bunların toplanmasına veya depolanmasına özgü yerler dışına atan kişiye yüz Türk Lirasından üçbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. İnşaat faaliyetinin bir tüzel kişi adına yürütülmesi halinde, bu tüzel kişi hakkında verilecek idarî

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

yürütülmesi halinde, bu tüzel kişi hakkında verilecek idarî para cezasının üst sınırı beşbin Yeni Türk Lirasıdır. Bu atık ve artıkların kaldırılmasına ilişkin masraf da ayrıca kişiden tahsil edilir.

(5) Kullanılamaz hale gelen veya ihtiyaç fazlası ev eşyasını bunların toplanmasına ilişkin olarak belirlenen günün dışında sokağa veya kamuya ait sair bir yere bırakan kişiye elli Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu eşyasının toplanması hususunda belediye tarafından belirli aralıklarla yılda üç günden az olmamak üzere belirlenen günler önceden uygun araçlarla ilân olunur.

(6) Kullanılamaz hale gelen motorlu kara veya deniz nakil araçlarını ya da bunların mütemmim cüzlerini sokağa veya kamuya ait sair bir yere bırakan kişiye ikiyüzlü Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bunların kaldırılmasına ilişkin masraf da kişiden ayrıca tahsil edilir.

(7) Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezasına belediye zabıta görevlileri karar verir.

(8) Bu kabahatler dolayısıyla meydana gelen kirliliğin kişi tarafından derhal giderilmesi halinde, idarî para cezasına karar verilmeyebilir.

Afiş asma

MADDE 34.- (1) Meydanlara veya parklara, cadde veya sokak kenarlarındaki kamuya ait duvar veya alanlara, rızası olmaksızın özel kişilere ait alanlara bez, kâğıt ve benzeri afiş ve ilân asan kişiye, yüz Yeni Türk Lirasından üçbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Aynı içerikteki afiş ve ilânlar, tek fiil sayılır.

(2) Birinci fıkrâ hükmü, yetkili makamlardan alınan açık ve yazılı izne dayalı olarak asılan afiş ve ilânlar açısından uygulanmaz. Bu izinde, afiş ve ilânın asılacağı zaman dilimi

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

para cezasının üst sınırı beşbin Türk Lirasıdır. Bu atık ve artıkların kaldırılmasına ilişkin masraf da ayrıca kişiden tahsil edilir.

(5) Kullanılamaz hale gelen veya ihtiyaç fazlası ev eşyasını bunların toplanmasına ilişkin olarak belirlenen günün dışında sokağa veya kamuya ait sair bir yere bırakan kişiye elli Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu eşyasının toplanması hususunda belediye tarafından belirli aralıklarla yılda üç günden az olmamak üzere belirlenen günler önceden uygun araçlarla ilân olunur.

(6) Kullanılamaz hale gelen motorlu kara veya deniz nakil araçlarını ya da bunların mütemmim cüzlerini sokağa veya kamuya ait sair bir yere bırakan kişiye ikiyüzlü Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bunların kaldırılmasına ilişkin masraf da kişiden ayrıca tahsil edilir.

(7) Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezasına belediye zabıta görevlileri karar verir.

(8) Bu kabahatler dolayısıyla meydana gelen kirliliğin kişi tarafından derhal giderilmesi halinde, idarî para cezasına karar verilmeyebilir.

(9) Bu madde hükümleri, belediye sınırları içinde uygulanır.

(10) Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Afiş asma

MADDE 43.- (1) Meydanlara veya parklara, cadde veya sokak kenarlarındaki kamuya ait duvar veya alanlara, rızası olmaksızın özel kişilere ait alanlara bez, kâğıt ve benzeri afiş ve ilân asan kişiye, yüz Türk Lirasından üçbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Aynı içerikteki afiş ve ilânlar, tek fiil sayılır.

(2) Birinci fıkrâ hükmü, yetkili makamlardan alınan açık ve yazılı izne dayalı olarak asılan afiş ve ilânlar açısından uygulanmaz. Bu izinde, afiş ve ilânın asılacağı zaman dilimi açık bir şekilde gösterilir. Bu afiş ve ilânlar izin

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

açık bir şekilde gösterilir. Bu afiş ve ilânlar izin verilen gerçek veya tüzel kişi tarafından bu sürenin dolmasını müteakip derhal toplatılır. Toplatma yükümlülüğüne aykırı hareket edilmesi halinde, birinci fıkra hükmüne göre idarî para cezası verilir.

(3) Bu afiş ve ilânların kaldırılmasına ilişkin masraflar da ilgili kişilerden ayrıca tahsil edilir.

(4) Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezasına belediye zabıta görevlileri karar verir.

(5) Bu madde hükmü, seçim döneminde asılan afiş ve ilânlarla ilgili olarak uygulanmaz.

Ruhsatsız av tüfeği taşıma

MADDE 35.- (1) Ruhsatsız olarak bulundurulmuş av tüfeğini park, meydan, cadde veya sokaklarda görünür bir şekilde taşıyan kişiye, kolluk tarafından yüz Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

verilen gerçek veya tüzel kişi tarafından bu sürenin dolmasını müteakip derhal toplatılır. Toplatma yükümlülüğüne aykırı hareket edilmesi halinde, birinci fıkra hükmüne göre idarî para cezası verilir.

(3) Bu afiş ve ilânların kaldırılmasına ilişkin masraflar da ilgili kişilerden ayrıca tahsil edilir.

(4) Bu kabahatler dolayısıyla idarî para cezasına, kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir.

(5) Özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Silah taşıma

MADDE 44.- (1) Yetkili makamlardan ruhsat almaksızın kanuna göre yasak olmayan silahları park, meydan, cadde veya sokaklarda görünür bir şekilde taşıyan kişiye, kolluk tarafından elli Türk Lirası idarî para cezası verilir.

GEÇİCİ MADDE 1.- (1) Bu Kanunda geçen "Türk Lirası" ibaresi karşılığında, uygulamada, 28.1.2004 tarihli ve 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanun hükümlerine göre ülkede tedavülde bulunan para "Yeni Türk Lirası" olarak adlandırıldığı sürece, bu ibare kullanılır.

GEÇİCİ MADDE 2.- (1) Bu Kanun hükümleri, yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla idare mahkemelerinde dava açılarak iptali istenen idarî yaptırım kararları hakkında uygulanmaz.

GEÇİCİ MADDE 3.- (1) Daha önce verilmiş olan idarî para cezasına ilişkin kararlara karşı henüz iptal davası açılmamış olmakla birlikte dava açma süresinin geçmemiş olması halinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren onbeş gün içinde 27 nci madde hükümlerine göre sulh ceza mahkemesine başvuruda bulunulabilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yürürlük

MADDE 36.- (1) Bu Kanun 1.4.2005 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 37.- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Yürürlük

MADDE 45.- (1) Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 46.- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

A. Aksu

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Gv. Bakanı

M. Başesgiođlu

Kültür ve Turizm Bakanı

A. Koç